folkeskolen 15
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

OVER 28 I KLASSEN

Løftebrud: Antorini gik til valg på højst 24 elever i klasserne.

SIDE 9

KØNSPÆDAGOGIK

Kronikken: Tag afsæt i børnenes særlige behov, ikke deres køn.

SIDE 24

LÆRER PÅ SPIL

Musiklærer bag »Skammerens datter« på Østre Gasværk.

SIDE 32

Vis mig din undervisning

Mange skoler arbejder med at åbne døren til klasseværelset. Leder Karen Leth har observeret lærer Louise Mørchs undervisning. Andre steder er det lærere, som besøger hinanden.

TEMA SIDE 14

NR. 15 / 30. AUGUST 2012 / FOLKESKOLEN.DK

14037

8.-10. Klasse

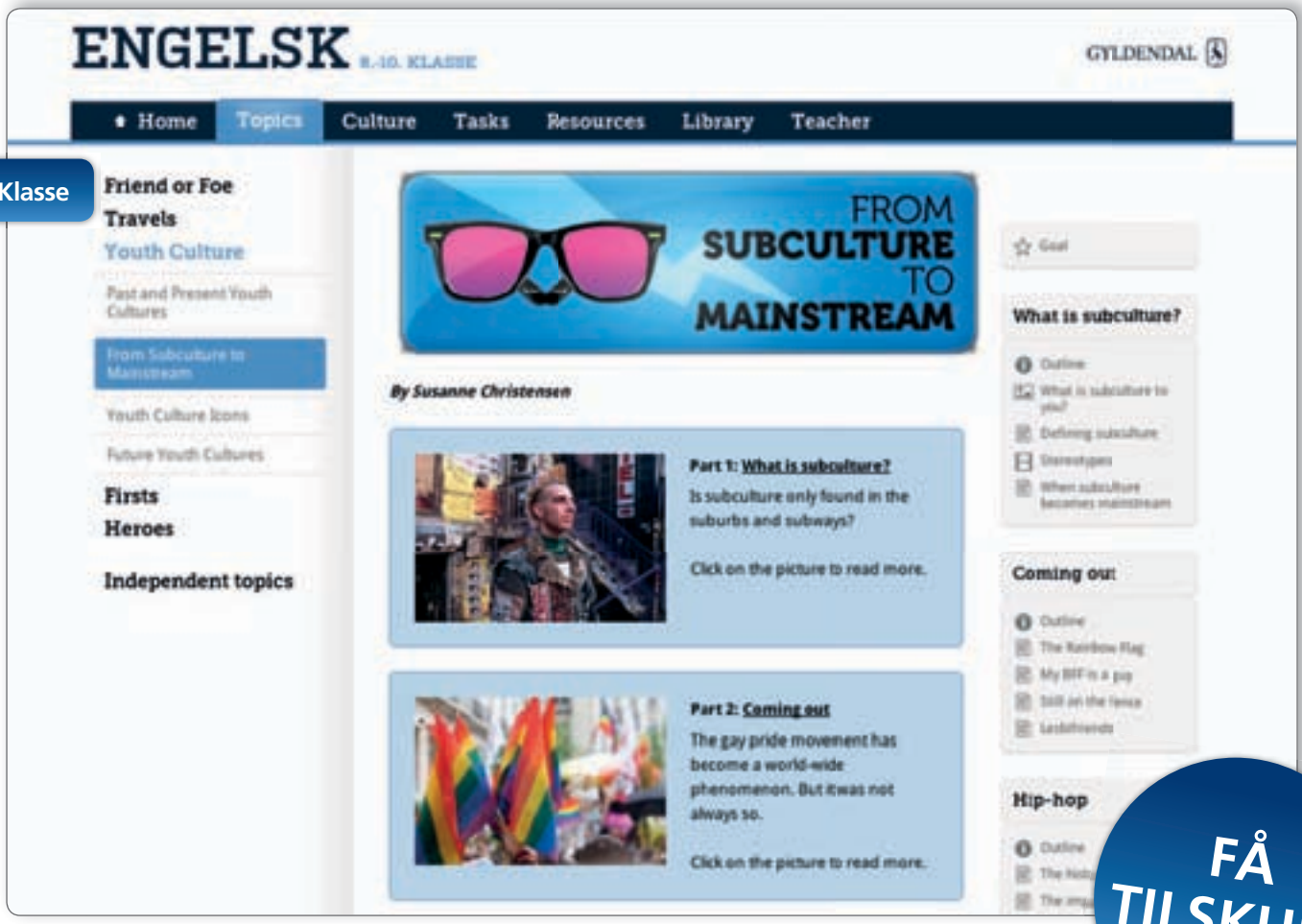

FÅ TILSKUD!

Relancering af *engelsk.gyldendal.dk*

Nyt udseende
engelsk.gyldendal.dk har fået nyt, indbydende udseende, men overskueligheden, navigationen og strukturen er, som du og dine elever kender den.

Nyt indhold
- Lærerværktøjet 'Planlæggeren' hjælper dig med at tilrettelægge din undervisning ud fra de mange færdige undervisningsforløb.
- Klik dig ind på *Library*, hvor både funktionalitet og indhold er opdateret. For eksempel er videoer nu også blevet en del af søgemulighederne.
- Du vil også finde flere nye forløb samt træningsopgaver.

Vi vil selvfølgelig løbende udvide med nye undervisningsforløb, nye redskaber og ny inspiration ...

Nye redskaber
Genreopslagsværket er opgraderet til et *GenreUniverse*. Det nye redskab gør det let at danne sig et overblik over de forskellige genrer og undergenrer.

Til september lancerer vi elevens egen notesbog. Derudover vil vi i løbet af efteråret tilbyde yderligere integration af web 2.0-redskaber.

30 dages GRATIS prøvelogin

GYLDENDAL
- veje til viden

gyldendal-uddannelse.dk • tlf. 33 75 55 60

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

»*Folkeskolen* – fagblad for undervisere« og folkeskolen.dk udgives af Danmarks Lærerforening. De redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier, og det er chefredaktøren, der har ansvaret for alt indholdet. Bladenes ledere udtrykker ikke nødvendigvis foreningens synspunkter.

Forsidefoto: Bo Tornvig

Folkeskolen er fremstillet hos Stibo Graphic, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS. Papirfabrikkerne, der fremstiller Norcote og Maxi Gloss, er alle miljøcertificeret efter såvel ISO 14001 som EMAS.

129. årgang, ISSN 0015-5837

Udebliver dit blad, så klik ind på folkeskolen.dk og klik på »Klag over bladleveringen« nederst til højre.
Forhold/ændringer vedrørende fremsendelse af bladet:
Telefon: 33 69 63 00
E-mail: medlemsservice@dlf.org

Henvendelser til redaktionen
Folkeskolen
Postboks 2139
1015 København K
Telefon: 33 69 64 00
E-mail: folkeskolen@dlf.org
folkeskolen.dk

Hanne Birgitte Jørgensen
chefredaktør, ansvarshavende
hjo@dlf.org
Bente Heger
chefsekretær
beh@dlf.org
telefon: 33 69 64 00
Henrik Ankerstjerne Hermann
bladredaktør
hah@dlf.org
telefon: 33 69 64 01
Karen Ravn
webredaktør
kra@dlf.org
telefon: 33 69 64 06

Journalister
Pernille Aisinger, pai@dlf.org
Esben Christensen, (orlov)
esc@dlf.org
Jennifer Jensen, jje@dlf.org
Kasper Stougaard Andersen,
ksa@dlf.org
Helle Lauritsen, hl@dlf.org
John Villy Olsen, jvo@dlf.org
Maria Becher Trier, mbt@dlf.org
Jesper Nørby, jnb@dlf.org

Layout og grafisk produktion
Datagraf

Anmeldelser og meddelelser
Stine Grynberg Andersen
redaktør af anmeldelser
sga@dlf.org
telefon: 33 69 64 04

Kontrolleret oplag
Juni 2011: 76.928
(Specialmediernes Oplagskontrol)
Ugentlige læsere:
182.000
(2. halvår 2011)
Index Danmark/Gallup.

folkeskolen.dk
Faglige netværk:
Specialpædagogik,
Ernæring og sundhed.

facebook.dk/folkeskolendk
@folkeskolendk

ABONNEMENT
Telefon: 33 69 63 00, e-mail: nvl@dlf.org
Årsabonnement for Folkeskolen – fagblad for undervisere: 1.100 kroner inklusive moms. For abonnementer i udlandet tillægges porto. Abonnement kan opsiges med en måneds varsel til udgangen af et kalenderår. Løssalgspris: 40 kroner.

182.000 LÆSERE

ANNONCER
DG Media, Saturnvej 65, 8700 Horsens
Telefon: 70 27 11 55, fax: 70 27 11 56

Forretningsannoncer: folkeskolen@dgmedia.dk
Stillings- og rubrikannoncer: folkestil@dgmedia.dk

Udgivelser	Forretnings-annoncer	Stillings-annoncer	Udkommer
Folkeskolen nr. 16	28. august	4. september	13. september
Folkeskolen nr. 17	11. september	18. september	27. september
Folkeskolen nr. 18	25. september	2. oktober	11. oktober
Folkeskolen nr. 19	9. oktober	16. oktober	25. oktober

Ingen i regeringen har sagt noget til støtte for Ny Nordisk Skole. De lader bare, som om det ikke findes.

Historien om Klods-Hans er ærkedansk. Det er jo lille Hans, som med kreativitet, vilje og snilde ender med at vinde over sine to ulideligt højpandede brødre. Det vil vi alle gerne kunne. Formentlig også undervisningsminister Christine Antorini. Men lige nu ser hun ud til at være meget langt fra prinsessen og det halve kongerige.

Hun forsøger at lancere Ny Nordisk Skole, som skal være et græsrodsprojekt med stærk involvering af de lærere, som i praksis skal stå for forandringerne. Ministeren har ikke for ingenting gået på Roskilde Universitet, og hverken rundkredse eller diskussioner ser ud til at afskrække hende. Hun ved godt, at forandringer først sker, når de finder vej ud i praksis. Og selv om hun bestemt ikke stryger lærerne med hårene og giver dem ret, lægger hun op til dialog.

Men, men, men. Hun ser ud til at være lige så alene på banen som Klods-Hans, da brødrene var draget af sted mod byen på deres nye heste. Ingen i regeringen har sagt noget til støtte for Ny Nordisk Skole. De lader bare, som om det ikke findes.

Samtidig er ministeren i gang med at få skabt den reform af folkeskolen, som regeringen har bebudet. I den forgangne uge meldte hun endelig en smule ud. I overskriftform - og mere er der ikke kommet frem - ligner det gode gamle travere med flere timer til matematik og dansk, færre regler (læs: færre bindinger på, hvordan kommunerne må indrette skolen) og efteruddannelse.

Her har vi Klods-Hans' storebrødre, som ved, hvad der skal til, og ikke er bange for at gentage det. Igen og igen. Gode gamle forslag, som regeringen formentlig håber på bedre kan forstås af vælgerne end flyvske forandringsprojekter.

Der skal nok mere end lidt mudder og en træsko til, for at ministeren kan vinde prinsessen og få sit projekt til at lykkes. Desværre. For det er i praksis, forandringer sker - som *Folkeskolen*s tema i denne uge viser.

Rundt omkring i skoleverdenen bliver dørene til klasseværelserne åbnet på vid gab. I dette blad besøger vi lærere, som besøger andre lærere i deres klasseværelser. Her finder de gode ideer at lade sig inspirere af - og bidrager med tankevækkende spørgsmål til værten. Foreløbig har tusind lærere været på besøg hos hinanden i Aarhus. Andre steder er det lederen, som overværer undervisning og giver feedback.

Det kræver naturligvis finesse og uddannelse at få det til at lykkes. Det duer ikke med en storebror, som sidder bag i klassen og ved, hvad der skal til. Men når det fungerer, skaber det ægte forandringer.

Kritik er en dræber, dialog og refleksion er gødning, som en leder siger.

Måtte den erkendelse brede sig til regeringstoppen, så de begynder at bakke undervisningsministeren op og giver hende i det mindste bare en ged at ride hjem på.

HANNE BIRGITTE JØRGENSEN,
ANSV. CHEFREDAKTØR
HJO@DLF.ORG

EFTERUDDANNELSEN
SOM TALENTVEJLEDER:

BLIV KLÆDT PÅ TIL AT UNDERVISE TALENTER OG VEJLEDE KOLLEGER!

VI HAR PLADS TIL ET PAR STYKKER MERE PÅ HOLDET - TILMELD DIG NU!

ScienceTalenter udbyder en efteruddannelse som talentvejleder, der kommer til at bestå af 3 moduler. Uddannelsen henvender sig primært til grundskolelærere og naturfagskoordinatorer.

Undervisningen vil tage udgangspunkt i naturfagene, matematik og engelsk.

Fokus vil være på konkrete danske erfaringer, talenttyper, konkrete tilbud til talenter, rollen som talentlærer, strategiske overvejelser og lokale handleplaner (download beskrivelsen af uddannelsen på www.sciencetalenter.dk)

Efteruddannelsen strækker sig over 10 dage i skoleåret 2012-13, og foregår på Mærsk Mc-Kinney Møller Videncenter i Sorø med overnatning på Talenthotellet Frederik VI.

Det samlede tidsforbrug forventes at være 110 timer pr. lærer.

Kursusprisen for modul 1 er 12.500 kr. Dette beløb inkluderer overnatning i delt dobbeltværelse og fuld forplejning.

Tilmelding senest d.5.september 2012.

For mere info: se vores hjemmeside www.sciencetalenter.dk eller kontakt projektkoordinator Uffe Sveegaard på mail: uffe@sciencetalenter.dk

SCIENCETALENTER

Læs mere om talentplejen, ScienceTalenter og vores kommende arrangementer på sciencetalenter.dk

indhold

6

Mere undervisningstid skal finansiere skolereform
Der tegner sig et flertal på Christiansborg for flere undervisningstimer.

11

14-21

REGNING

Hver person uden uddannelse efter folkeskolen kan koste samfundet op til 10 millioner kroner, fordi ufaglærte tit ender med at være uden arbejde eller på kontanthjælp.

(**Kilde:** Arbejderbevægelsens Erhvervsråd)

TEMA

På besøg i klassen

Lærere får stort udbytte af at se hinanden undervise i Aarhus. Men observation kræver omtanke og rammer, siger eksperterne.

Læs artiklerne i temaet:

- Lad lederen komme på besøg
- Døren op til klasseværelset
- Din undervisning gør mig bedre
- »Ordet observation kan associere til eksperter og kritik«

22

32

Første skoledag

Alba Møller er et af de 67.000 børn, der nu er startet i skolen.

SEKS NYE NETVÆRK FOR LÆRERE!

Musiklærer sætter toner til Kaaberbøls ord

Lasse Aagaard har komponeret musik til »Skammerens datter« og gjort den til en stor musikteaterforestilling. Samtidig underviser han på Lundtofte Skole i Lyngby.

OVERSIGT

Aktualiseret

Mere undervisningstid skal finansiere skolereform ... / 6

Lærerne med til at udvikle skolen – i stedet for KL ... / 8

Alle får lov til at bryde klasseloftet ... / 9

Kvantificeret ... / 11

Folkeskolen.dk ... / 12

Tematiseret

Lad lederen komme på besøg ... / 14

Døren op til klasseværelset ... / 17

Din undervisning gør mig bedre ... / 19

Konfronteret ... / 21

Fotograferet ... / 22

Debatteret

Kronik ... / 24

DLF mener: Job nu! ... / 26

Læserbreve ... / 27

Fagligt netværk

Fagligt fyrtårn på Østre Gasværk ... / 32

Lærer til lærer ... / 37

Ny viden/Spot ... / 38

Publiceret

Gamle og nye fællessange ... / 42

Læsning – også for faglærerne ... / 43

Vi er også de andre ... / 44

Nyt og relevant begreb om kreativitet ... / 47

A Piece of Cake 8 ... / 48

Job og karriere ... / 51

Ledige stillinger ... / 51

Bazar ... / 54

Uskolet ... / 58

Mere undervisningstid skal finansiere skolereform

Christine Antorinis udmelding om flere undervisningstimer i den kommende folkeskolereform får opbakning fra forligskredsen. Anders Bondo vurderer, at mere undervisning med mindre forberedelse er spild af penge.

TEKST | JESPER NØRBY
FOTO | THOMAS TOLSTRUP

Udmeldingen fra børne- og undervisningsministeren om flere undervisningstimer får opbakning fra Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti. Regeringen har endnu ikke præsenteret sit udspil til en reform, men har blandt andet meldt ud, at den kommer til at indeholde flere timer i dansk og matematik. Ordførerene på Christiansborg regner med, at forhandlingerne først begynder til oktober.

Uddannelsesordfører hos Konservative, Mai Henriksen, fortæller, at Konservative gerne ser, at lærerne underviser mere. Hun ønsker, at en del af resurserne til flere undervisningstimer findes via en genforhandling af lærernes arbejdstidsaftale.

»Det er jo KL og ikke os, som forhandler aftalen på plads. Men jeg har meget store forventninger. Jeg har lyttet mig frem til, at KL er villig til at gå meget langt for at få en arbejdstidsaftale, der kan betyde, at lærerne kommer

Antorinis overskrifter for **folkeskolereformen:**

1. Matematik- og danskundervisningen skal styrkes.
2. Lærernes og skoleledernes kompetencer skal løftes.
3. Der skal være færre regler.
4. Eleverne skal have flere undervisningstimer.

Konservative, Venstre og Dansk Folkeparti ser positivt på samtlige udmeldinger, men ordførerne påpeger, at de afventer et konkret udspil fra ministeren.

Ny Nordisk Skole

Vil du være med til at forandre?

Ny Nordisk Skole handler om forandring. Om at gøre alle dygtigere. Om at inspirere pædagoger, lærere og ledere til at skabe dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser med høj faglighed, fællesskab og det bedste fra vores nordiske, pædagogiske traditioner.

Ny Nordisk Skole handler om alt det, vi ikke først og fremmest kan forandre med love, bekendtgørelser og flere penge. Det handler om medejerskab.

Børne- og undervisningsminister Christine Antorini inviterer til seks stormøder i september 2012 rundt om i Danmark sammen med formandskabet for Ny Nordisk Skole, Lars Goldschmidt, DI, og Dorte Lange, DLF.

Vær med til at forandre. Tilmeld dig på **nynordiskskole.dk**

I forbindelse med lanceringen af Ny Nordisk Skole har minister for Børn og Undervisning Christine Antorini meldt ud, at den kommende folkeskolereform bør sikre flere undervisningstimer til eleverne. Udmeldingen kan dog tolkes som en opfordring til at genforhandle lærernes arbejdstidsaftale, vurderer arbejdsmarkedsforsker Flemming Ibsen.

til at undervise mere«, siger hun, men påpeger samtidig, at der også skal tilføres flere penge, for eksempel via bloktilskuddet.

Karen Ellemann, folkeskoleordfører for Venstre, og Alex Ahrendtsen, uddannelsesordfører fra Dansk Folkeparti, bakker også op om Antorinis udspil. De vil dog ikke diskutere detaljer, før de modtager et konkret udspil fra ministeren.

Kraftigt signal til KL og DLF

Ifølge Flemming Ibsen, arbejdsmarkedsforsker og professor ved Aalborg Universitets Center for Arbejdsmarkedsforskning, sender den politiske udmelding fra Christiansborg et klart signal til både kommunerne og DLF om, at der ønskes en ny arbejdstidsaftale.

»Det handler grundlæggende om, at man skal trylle nogle flere timer frem, uden at der skal tilføres flere resurser. Så jeg kan ikke forestille mig andet, end at arbejdstidsaftalen skal genforhandles«, siger han.

Hos KL er formand for børne- og kulturudvalget, Jane Findahl, glad for signalet fra regeringen om flere undervisningstimer i den kommende folkeskolereform.

»Lærerne kan undervise langt mere, end de gør i dag. Problemet er, at det er låst fast i aftaler med Danmarks Lærerforening, at alle lærere skal bruge samme tid på bestemte opgaver. Der er brug for at udnytte lærernes tid mere effektivt end i dag«, siger hun.

Hun understreger dog også, at regeringen skal forhandle med kommunerne om rammerne for at øge undervisningsmængden, før eventuelle forhandlinger med DLF om arbejdstidsaftalen skal finde sted.

DLF frygter spildte penge

Hos Danmarks Lærerforening ser formand Anders Bondo Christensen frem til, at eleverne kan få flere timer.

»Men det er ikke nok bare at proppe mere undervisning ind. Kvaliteten af undervisningen skal sikres, ellers får vi ikke noget ud af at hæve elevernes timetal«, siger han.

Anders Bondo mener ikke, at regeringens udmelding om flere undervisningstimer nødvendigvis er ensbetydende med et ønske om, at lærerne skal bruge en større del af deres arbejdstid på at undervise og dermed få mindre tid til forberedelse.

»Vi kan jo ikke vide, hvad målet er. Men hvis det viser sig at være tilfældet, er det fuldstændig meningsløst. Hvis det ikke er velforberedte timer med fokus på kvaliteten, man får, så er det spild af penge«.

jnb@dlf.org

KREATIV ENGELSKUNDERVISNING

Lær om Danmarks turistattraktioner på engelsk

Eddie the Sea Dragon er et flot illustreret projektorienteret materiale til engelskundervisningen på mellemtrinet. Bogens gennemgående figur havdragen Eddie tager eleverne med på tur for at se nærmere på nogle af Danmarks største turistattraktioner. Undervejs kan eleverne arbejde med bogens mange opgaveforslag.

Uddrag af lektørudtalelse

"Med en samlet beskrivelse af en del af Danmarks børnevenlige attraktioner udfylder bogen et hul i bogbestanden"
Ulla Møller

Dansk udgave

Bogen findes i en tilsvarende udgave på dansk også med opgaveforslag. Et fint pust til historie & N/T eller inspiration til lejerskolen.

Klassesæt

Bestående af 25 elevbøger + lærerintroduktion med opgaveforslag
Kun 2.000 kr.
Pris er ex. moms og forsendelse

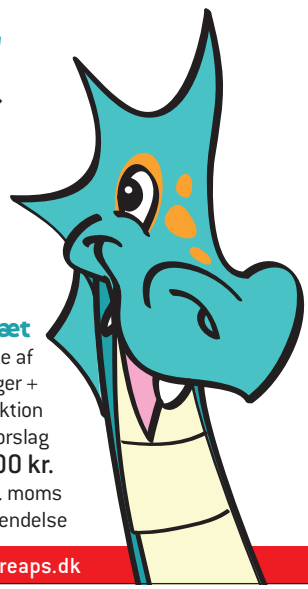

Forlaget Kreaps · Skodsborgvej 238 · 2850 Nærum · 30 59 99 50 · www.ForlagetKreaps.dk · hkay@kreaps.dk

Lærerne med til at udvikle skolen – i stedet for KL

Silkeborg Kommune har sagt nej tak til KL's tilbud om at effektivisere lærernes arbejdstid. 1.000 lærere var til stormøde.

TEKST OG FOTO | **MARIA BECHER TRIER**

1.000 Silkeborg-lærere er samlet i Arena Midt i Kjellerup. Efter at Silkeborg for nylig sagde nej tak til KL's tilbud om at effektivisere lærernes arbejdstid, har kommunen inviteret lærere, ledere og organisationer til at samarbejde om at understøtte læreres og lederes arbejde med at udvikle folkeskolen i Silkeborg. Målet er, at skolen fremover bliver endnu bedre til at udfordre alle børn og gøre dem så dygtige, som de kan blive.

»Det her er startskuddet«, siger skolechef Huno Jensen, da han byder velkommen.

Bænket på rad og række oppe på tribunerne og nede på Arena Midts store blå gulv sidder Silkeborgs lærere klar.

»Man hører hele tiden folk, der spørger, hvorfor lærerne ikke arbejder nok. Det er et tåbeligt spørgsmål. Lærerne arbejder lige så meget som alle andre. 1.680 timer om året. Så lad os få den slået i jorden«, siger Huno Jensen og lægger op til, at lærerne i Silkeborg kan være med til at byde ind på, om skolen kan organiseres mere hensigtsmæssig, end den er i dag. Han drager paralleller til undervisningsminister Christine Antorinis Ny Nordisk Skole - hvor udviklingen kommer nedefra i stedet for ovenfra. Enkelte skoler i kommunen skal indgå i projektet med alle medarbejdere, mens andre skal være med i enkelte projekter.

Forberedelse på skolen

Lærer på Kjellerup Skole Mette Meyland sidder på nederste række og smiler.

»Vi er i fuld gang. Det er lige det, vi laver. Vi har sammentømret team og holddeling, og vi bruger også vores pædagoger som lærere. Vi bliver så glade, for vi bliver bekræftet i, at det, vi har gang i, også er fremtiden«, siger Mette Meyland og forklarer, hvordan skolen har inddelt eleverne i en kæmpeklasse på 65 elever - klassen kalder de orkestret, og så holddeler de i strygere og blæsere halvdelen af tiden. »Vi lå døde sidste år. Men nu høster vi frugten af vores arbejde - og det gør børnene også«, siger hun og håber, at erfaringerne kan bruges andre steder også.

Henrik Engelbrecht Svendsen har været lærer i blot halvandet år. Han arbejder på Sorring Skole. Han fornemmer mange tegn på, at lærerne skal til at være mere til stede på skolen.

Hvis man skal være på skolen hele dagen, må man også forberede sig på skolen, mener Henrik Engelbrecht, lærer på Sorring Skole.

»Jeg fornemmer, at vi skal være på skolen hele dagen. Det er sådan set meget godt. Det kan nogle gange være meget svært at mødes i de store årgangsteam. Jeg tror, man ville nå mange af de ting, man skal, mere løbende. Men jeg har lidt svært ved at se, hvordan forberedelsen skal passes ind. Forberedelsen skal så også ske på skolen, for ellers kommer man jo til at arbejde tre-fire timer mere om dagen«.

mbt@dlf.org

Læs** hele reportagen fra Silkeborg på **folkeskolen.dk

Bestil det kendte stav-system – nu med STAV Whiteboard

Et systematisk stavemateriale til 0.-8. klasse, som opfylder kravene i *Fælles Mål.* Indeholder oplæg til både fælles undervisning i klassen og individuelt arbejde.

STAV whiteboard – Gratis

Til det nye skoleår findes alle STAV-systemets elevbøger i en elektronisk udgave. Denne giver læreren mulighed for på en nem måde at gennemgå opgaver, diktater, grammatik, staveregler, finde ord i ordlisten, rette sammen med eleverne mv. på interaktivt whiteboard.

STAV Whiteboard kan downloades gratis til det klassetrin, man har købt stavehæfter til.

PSYKOLOGI ORGANISATION PÆDAGOGIK
DANSK PSYKOLOGISK FORLAG

KNABROSTRÆDE 3, 1. SAL • 1210 KØBENHAVN K
TLF.: 4546 0050 • INFO@DPF.DK • WWW.DPF.DK

Alle får lov til at bryde klasseloftet

I løbet af sin tid som minister har Christine Antorini ikke givet et eneste afslag på ansøgninger om at få lov til at danne klasser med mere end 28 elever. Danmarks Lærerforening er skuffet over ministeren, der gik til valg på at sænke klasse-loftet til 24 elever per klasse.

TEKST | **JENNIFER JENSEN**

I den danske folkeskole må der maksimalt være 28 elever per klasse. Men kommunerne har mulighed for at søge om en dispensation til at danne større klasser, så længe der ligger klare pædagogiske og faglige begrundelser bag.

Under den siddende regering har ni kommuner ansøgt om at få lov til at danne større klasser på i alt 43 skoler. Og samtlige ansøgninger har fået positivt svar.

Formanden for Danmarks Lærerforening Anders Bondo Christensen mener ikke, begrundelserne er reelle nok til at kunne forsvare dispensationerne.

»Jeg oplever, at man meget let kan klistre pædagogiske og faglige begrundelser på enhver ansøgning for at dække over besparelser. Hvis man sætter to lærere på den store klasse, kan man lige så godt have to klasser og benytte sig af muligheden for holddannelse. Kommunerne har en stram økonomi, men vi driver ikke skoler for at få kommunale budgetter til at fungere. Vi driver skoler for at give eleverne en god undervisning«, siger han.

Under valgkampen og i sin tid i opposition beskyldte Christine Antorini den tidligere regering for at indføre megaklasser ad bagvejen gennem dispensationerne. Dengang meldte hun ud, at klassekvotienten skulle sænkes til 24 elever per klasse. Det valgmål lever hun dog ikke op til, og det skuffer Anders Bondo Christensen.

Antorini: Dispensationerne er forsvarlige

Børne- og undervisningsminister Christine Antorini mener dog sagtens, hun kan stå inde for dem.

»Vi har ikke noget ønske om bare at indføre megaklasser. Vi tager konkret stilling til hver enkelt ansøgning og har fulgt op på de ansøgninger, vi ikke fandt tilstrækkelige, for at sikre os, at de pædagogiske begrundelser var gode nok. Derfor føler jeg sagtens, jeg kan forsvare, at vi ikke har givet et eneste afslag«, siger hun.

Ministeren er ikke i tvivl om, at alle ansøgningerne er klart pædagogisk begrundede. Hun kræver desuden, at alle de større klasser bliver evalueret grundigt.

»Vi har skærpet kravene til evalueringen af, hvordan det går ude i de større klasser. De skal ikke bare sættes i gang uden opfølgning. Og jeg er især spændt på de steder, som indfører tolærerordning i forbindelse med de store klasser, for måske er der noget erfaring at hente«, siger hun.

Dispensationerne er givet til Skive, Gladsaxe, Rudersdal, Assens, Sorø, Vejle, Fredensborg, Odsherred og Holbæk Kommuner.

jje@dlf.org

Læs også** artiklen »Skiveegnens Lærerforening: Behovet for megaklasser eksisterer ikke« på **folkeskolen.dk

Hurlumhej med bogstavaktiviteter

Sjove aktiviteter og forslag til lege, hvor det handler om at slippe kroppen og fantasien løs. Find rytmen så I kan synge, rime, og lege jer gennem alfabetet.

kr 125,-

Det kan lade sig gøre!

Den populære serie Læs Lydret er udvidet med et endnu lettere Trin 0 – og der er stadig tale om en sammenhængende historie. Der er naturligvis også gratis opgaver til bøgerne på det nye trin. Se alle bøgerne på de 3 trin på nettet.

kr 68,- pr bog i hardbackudgave

KIG FORBI WWW.SPF-HERNING.DK · HER KAN DU LÆSE MERE OM TITLERNE OG HENTE GRATISMATERIALER · PRISER EXCL MOMS

Special-pædagogisk forlag · Birk Centerpark 32 · 7400 Herning · Tlf 97 12 84 33 · forlag@spf-herning.dk · www.spf-herning.dk

friskop.dk

PRÆSENTERE

Efterårets store aktivitetskonkurrence

GÅ VIRTUEL FRA LOS ANGELES TIL LAS VEGAS

20.SEPTEMBER - 21.NOVEMBER

20. september starter efterårets store landsdækende aktivitetskonkurrence. Få dine kollegaer med på en sjov og aktiv udfordring.

Gå sammen på hold og dyst med og mod hinanden. Målet er at gå, virtuel, fra Los Angeles til Las Vegas!

Tilmelding senest 18. september på: www.friskop.dk/efteraar2012

Pr. deltager kr. 290,- inkl. skridttæller, ekskl. moms

NB: Bemærk at der tillægges moms!

Kontakt os på **96 20 00 28** / mail til **info@friskop.dk** og hør nærmere eller se mere på **www.friskop.dk**.

SCAN QR-KODEN FOR AT TILMELDE DIG ELLER FOR AT LÆSE MERE OM AKTIVITETS-KONKURRENCEN.

Friskop.dk • Hjørringvej 180a • 9900 Frederikshavn • Telefon 96 20 00 28 • E-mail: info@friskop.dk

UNGDOMSUDDANNELSE
VIDEREGÅENDE UDDANNELSE
UNGDOMSUDDANNELSE
REGNING
Hver person uden uddannelse efter folkeskolen kan koste samfundet op til 10 millioner kroner, fordi ufaglærte tit ender med at være uden arbejde eller på kontanthjælp.
(Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd)
Endestation
FOLKESKOLEN
Social arv: Unges uddannelsesniveau er stærkt afhængigt af forældrenes uddannelsesniveau og arbejdsliv. Næsten hver femte 25-årige har i dag ingen uddannelse ud over folkeskolen – og er heller ikke i gang med en.
23 % af de 25-årige har ikke fuldført anden uddannelse end folkeskolen.
Fordeling: Mænd: 26 %. Kvinder: 20%.
21 % af de 25-årige uden uddannelse er dog i gang med en uddannelse. Til sammenligning er 43 % af de 25-årige, som allerede har en uddannelse efter folkeskolen, i gang med en uddannelse.
40 % af de 25-årige uden uddannelse er arbejdsløse eller uden for arbejdsmarkedet.
39 % af de 25-årige, hvis forældre ikke har en uddannelse efter folkeskolen, har heller ikke selv en uddannelse efter folkeskolen.
54 % af de 25-årige, hvis forældre var uden arbejde for 10 år siden, har ikke anden uddannelse end folkeskolen.
Tekst: Kasper Stougaard Andersen
Design: Peter Yde Jensen
Kilde: Danmarks Statistik, »Bag Tallene«

Kendt skoleleder forlader folkeskolen for at inddrive parkeringsbøder

Henrik Berggren Jessen begyndte som lærer i 1986. Siden blev han skoleleder og af statsministeren udpeget til skolens rejsehold. Nu har han kvittet skolen og i stedet startet et parkeringsselskab. Besparelserne har ramt skolerne for hårdt, mener han.

Han var udvalgt til at være en af praktikerne, der skulle blåstemple regeringens 360-graders-eftersyn af folkeskolen. Men indsigten fra de kommuner og skoler, han som del af skolens rejsehold besøgte rundt om i landet, og et økonomisk kvælertag om hans skole i Vejle fik tidligere lærer og skoleleder Henrik Berggren til at sige stop efter 19 år som skoleleder.

»Den tid på rejseholdet gjorde noget ved mig. Det blev så tydeligt, at bureaukratiet dræber al innovation«, siger Henrik Berggren.

Tjener penge på parkeringsbøder

Henrik Berggren er ikke ledig i dag – han har startet det sociale parkeringsselskab Green Park sammen med en god kammerat. Han lægger ikke skjul på, at målet er at tjene penge på, at folk parkerer forkert – men understreger, at der også er et socialt sigte med projektet.

»Jeg vil gøre en forskel. Og jeg fandt hurtigt ud af, at parkeringsbranchen er the wild west. Vi har etableret Green-fonden, hvor vi rejser penge til grønne projekter og beskæftigelsesprojekter«.

Frygter, mange lærere går ned

Henrik Berggren savner arbejdet med eleverne, men ikke livet i folkeskolen. Han er ikke i tvivl om, at sparebølgen, der skyller over de danske skoler i øjeblikket, presser forældre til at vælge privatskoler frem for folkeskoler.

»Jeg kan se, at den nuværende regering begynder at indføre mange af de anbefalinger, vi kom med på rejseholdet. Blandt andet er der kommet gang i inklusionen. Og det er rigtig godt. Problemet er bare, at hvis man ikke får uddannet lærere og pædagoger til inklusion, og hvis skolechef og skoleleder ikke er i stand til at sætte ord på, hvad de gør, så er jeg bange for, at mange lærere og pædagoger går ned med flaget, fordi de simpelthen ikke har redskaberne til at løfte opgaven«.

mbt@dlf.org

9.-klasse-elever har matematik på gymnasiet

Før sommerferien gav Nørre Gymnasium omkring 100 9.-klasse-elever fra 20 skoler tilbud om at tage matematik på gymnasiets C-niveau en eftermiddag om ugen. For at komme i betragtning skulle eleverne fra 9.-klasserne løse en matematisk opgave. Gymnasiet havde regnet med, at omkring 30 kvalificerede elever var interesserede, men mere end 100 elever tilmeldte sig. Nørre Gymnasium måtte derfor alliere sig med Gladsaxe Gymnasium, så der midt i august startede i alt tre klasser, hvor de interesserede elever fra 9. klasse har matematik på gymnasiets C-niveau i tre lektioner en eftermiddag om ugen.

3.000

KØBENHAVNSKE LÆRERE PÅ TVUNGEN EFTERUDDANNELSE

Københavns Kommunes Sommeruniversitet, hvor samtlige københavnske lærere skulle på tre dages obligatorisk efteruddannelse, møder kritik fra Københavns Lærerforening. Selvom kommunen har valgt temaerne, skal skolerne selv betale lærernes arbejdstid.

SE VIDEO PÅ
FOLKESKOLEN.DK/515210

Tv om læsning: »Erhvervsskolernes bøger er sværere end gymnasiets«.
→ folkeskolen.dk

Svenske skoler er lige så ringe til at bryde social arv som USA's

Lederen af Sveriges Pisa-undersøgelser, Magnus Oskarsson, fortalte på DLF's konference om Ny Nordisk Skole om Sveriges Pisa-nedtur. På ti år er den svenske skole raslet ned ad Pisa-skalaen. Før havde landet et af verdens bedste skolesystemer til at bryde social arv. Nu er det på niveau med lande som Tyskland og USA. Under både Danmark og OECD-gennemsnittet.

Nedturen skyldes især langt dårligere resultater hos de svageste elever.

Magnus Oskarsson påpeger blandt andet fokus på målrelateret, individualiseret undervisning og markedsgørelsen af den svenske skole som årsager.

Efter ulykke: Odenseskole får påbud om at risikovurdere fysikforsøg

Et sammentræf af uheldige omstændigheder var skyld i, at en pige fra Søhusskolen i Odense blev slemt forbrændt under afgangsprøven i fysik/kemi. Det konkluderer Arbejdstilsynet, der efter ulykken har givet skolen et såkaldt strakspåbud om at risikovurdere samtlige forsøg, lærerne gennemfører med eleverne. Desuden har skolen på eget initiativ købt kitler, så eleverne er bedre beskyttet, når de gennemfører forsøg. Pigen havde en bluse af kunststof på, som meget hurtigt brændte sig fast til hendes hud, og hverken elever eller lærere kunne i panikken finde brandtæpper eller -slukkere.

Bondo efter ministermøde: Det bliver svært

Efter sit møde med beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (Socialdemokraterne) erkendte Anders Bondo Christensen, at hans forslag om at lade kommunerne ansætte ledige lærere på deltid til overenskomstmæssig løn svarende til deres dagpenge bliver svært at få gennemført. Tanken var, at lærerne skulle ansættes i et antal timer på skolen som ekstraordinær beskæftigelse, og at de penge, lærerne ellers skulle have haft i dagpenge, blev givet til skolerne som kompensation for den udbetalte løn til lærerne. Dette ser dog ikke ud til at være muligt, og derfor vurderer Anders Bondo, at fundamentet for DLF's forslag er væk.

Bondo: Den nye lærerarbejdstid rummer alt det, der efterlyses

Efter kritikken af lærernes arbejdstidsaftale undrer DLF-formand Anders Bondo sig over, at så mange har holdninger til lærernes arbejdstid uden at have et godt kendskab til den. Han mener, at debatten om lærernes arbejdstid er unuanceret.

Han understreger, at ledere, lærere og forvaltningschefer, i en undersøgelse året efter at aftalen var en realitet, udtrykte stor tilfredshed med aftalen.

Anders Bondo tror, man åbner for et bureaukratisk monster, hvis man afskaffer puljerne og begynder at indføre forskellig forberedelsestid for lærerne.

Bondo: Ny Nordisk Skole kan skabe konsensus om folkeskolen

Det har været ødelæggende for den danske folkeskole, at den i de senere år i så høj grad har været en partipolitisk kampplads, påpegede formand for DLF Anders Bondo Christensen på DLF's konference om Ny Nordisk Skole den 21. august. Han ville ønske, at det var som i Finland, hvor der er politisk konsensus om skolen. Ny Nordisk Skole kan måske bane vejen.

Han er helt enig med ministeren i, at den nye nordiske skole skal bygge videre på det særlige nordiske, brede faglighedsbegreb, som skaber selvstændigt tænkende, innovative børn og unge, der er gode til at samarbejde.

Med på konferencen var også Islands undervisningsminister, Katrín Jakobsdóttir. Efter de mange bankkrak i 2008 og Islands økonomiske nedtur blev det på et nationalt stormøde besluttet at satse

Foto: Klaus Holsting

på uddannelse. Island har derfor indført en femårig læreruddannelse med både fagligt og etisk fokus, fortalte hun.

jvo@dlf.org

Læs flere nyheder på:
folkeskolen.dk

- Strategi for fremmedsprog droppet
- Ansatte går ned i løn for at redde Europas første hjerneskadecenter
- Ringere interesse for at åbne friskoler
- Guldbarrer til mødeplansramte lærere
- DLF stiller krav til sponsorater
- »Messi er jo ikke en dværg, der spiller billard«

Lad lederen

Vis mig din undervisning

DØREN OP TIL KLASSEVÆRELSET
side 17

DIN UNDERVISNING GØR MIG BEDRE
side 19

»ORDET OBSERVATION KAN ASSOCIERE TIL EKSPERTER OG KRITIK«
side 21

Skoleleder Karen Leth har observeret lærer Louise Mørchs undervisning og givet anerkendende feedback.

komme på besøg

På Katrinedals Skole i Vanløse observerer skolens ledelse enkelte læreres undervisning. Målet er at skabe mere god undervisning og få mindre af det, som ikke virker på skolen.

TEKST | MARIA BECHER TRIER
FOTO | BO TORNVIG

Da Louise Mørch fik beskeden om, at skoleledelsen ville observere hendes undervisning, tænkte hun »yes!« Efter 11 år som lærer på Katrinedals Skole i Vanløse i København trængte hun til feedback og sparring. Skoleleder Karen Leth havde udvalgt Louise Mørch og tre andre lærere til at være de første, hvor hun og den pædagogiske leder systematisk observerer undervisningen for at skabe mere god undervisning i skolen og mindre af det, der ikke virker.

De første fire lærere blev udvalgt efter, at det skulle blive en succes.

»Vi havde en klar forventning om, at de her lærere kunne noget. Der var mange positive tilkendegivelser fra forældre og kolleger, og vi havde en fornemmelse af, at deres undervisning måske rummede noget, det ville være værdifuldt at udfolde på hele skolen«, siger skoleleder Karen Leth.

Alle lærerne blev informeret om, at de kunne blive udvalgt, og det gav lidt uro blandt lærerne, fortæller tillidsrepræsentant Kirsten Kubstrup.

»Det gav sommerfugle i maven. Men bagefter har alle lærerne, der er blevet observeret, haft en positiv oplevelse«.

Mål for god undervisning

Skoleleder Karen Leth havde forinden været på lederkursus hos Kleo under UCC i København for at blive bedre til at coache. Her blev hun præsenteret for Hilbert Meyers ti kendetegn for, hvad god undervisning er. Og det var netop de

parametre, hun bragte med tilbage til skolen. Ikke fordi de nødvendigvis er de bedste, men fordi det var vigtigt at have en fælles ramme. I første omgang valgte ledelsen tre kriterier; klar strukturering af undervisningen, en betydelig mængde læretid og intelligent træning.

»Jeg blev lærer i 1973, og det er første gang, at jeg har noget at forholde mig til, når jeg snakker om god undervisning. Når man har nogle parametre, bliver det muligt at skabe rammer, uden at det skaber rædsel«, siger Karen Leth. Hun og den pædagogiske leder Lise Velin fordelte lærerne mellem sig, og så gik de i klasserne og observerede fag, de ikke selv havde undervist i. Og i første omgang skuffede det Louise Mørch, der skulle observeres i matematik.

»Jeg håbede, at Lise skulle observere mig. Jeg har hørt, at hun virkelig kan noget med det naturfaglige, og jeg glædede mig til at lære af hende«, siger Louise Mørch.

Men sådan blev det ikke. Karen Leth, der aldrig har undervist i matematik, kom med i Louises klasse.

»Det var vigtigt for os, at vi ikke kom med noget, der spærrede for vores udsyn. Vi skulle forholde os åbent til det, vi så«, siger Karen Leth.

Fire lektioners observation

Et observationsforløb på Katrinedals Skole består af et indledende møde mellem leder og lærer. Fire observationer i samme klasse og fag. I hver lektion noterer skolelederen tidsbestemte observationer ned i en kolonne og spørgsmål og kommentarer i en anden kolonne. Til sidst får læreren alle observationer og kommentarer, og der holdes et afsluttende møde, hvor man i fællesskab finder ud af, hvilke elementer i undervisningen der fungerer bedst, og hvordan de harmonerer med skolens læringssyn.

Skoleleder Karen Leth har blandt andet en baggrund som projektleder i Danmarks Evalueringsinstitut, Eva, og hun lægger vægt på, at der er en anerkendende pædagogik på skolen, og at det i særdeleshed er vigtigt, når det kommer til observationerne.

»Kritik er en dræber. Dialog og refleksion om udvikling er gødning«, siger Karen Leth.

Louise Mørch er enig. Hun mener, at man skal være præcis i sin observation og tydelig i formidlingen af det observerede, for at det bliver en positiv oplevelse.

»Det var fantastisk. Jeg fik meget positiv feedback. Jeg kan se, jeg gør rigtig mange gode ting, som jeg ikke selv tænker på. Jeg har været her mange år, og noget af det kører jeg bare lidt med venstre hånd. Men observationen har givet mig begejstringen tilbage – bare ved at få påpeget det, jeg gør, som virker«, siger Louise Mørch. »Desuden havde Karen observationer af, hvad der foregik de steder, hvor jeg ikke var i klassen, og her ser jeg for første gang, at det, jeg har planlagt, også sker. Så det har givet mig blod på tanden til mere udvikling«.

Efterfølgende har skoleledelsen brugt samme metode, hvis der eksempelvis har været klager over en lærer.

»Det her er et værktøj, der kan bruges til lærere, der er i knibe. I stedet for bare at tage en samtale, som man tidligere gjorde, så kan vi give lærerne et værktøj til at ændre deres praksis. Jeg får bedre mulighed for at hjælpe trængte lærere på den her måde«, siger Karen Leth og understreger, at det kun kan lade sig gøre, fordi de andre lærere har delt erfaringerne fra den første runde af observationer.

Tillidsrepræsentant Kirsten Kubstrup er enig.

»Det er to forskellige situationer. Den ene, hvor lærerne er udvalgt, fordi de kan noget, som hele skolen kan lære af, og den anden, hvor der er opstået et problem. Den ene er en forudsætning for den anden. Det er godt, at ledelsen har fået det redskab, fordi de lærer, hvordan de kommunikerer på en god måde«, siger Kirsten Kubstrup. Hun mener, at også de lærere, der er blevet observeret på grund af problemer, har oplevet observationen som en positiv hjælp.

Karen Leth synes dog, at værktøjet har sine begrænsninger, og at nogle lærere ikke kan hjælpes på denne måde. Men så tager lederen andre metoder i brug. Karen Leth har bevidst valgt at observere lærere, som hun forventede, andre kunne lære af. Og det har været den helt rigtige tilgang, mener Louise Mørch.

»Det her skaber røre. Da det første brev kom, gik lærerne og snakkede om, hvem der skulle observeres. Men vi er jo kommet tilbage og har umiddelbart været begejstrede. Det har givet en fornemmelse blandt lærerne af, at man ikke bliver irettesat, men snarere hjulpet videre«, siger Louise Mørch.

Mere observation

Hvis det stod til Louise Mørch, ville hun gerne observeres en gang om året, og hun håber, at ledelsen holder fast i projektet. Karen Leth lover, at der er sat tid af til det i dette skoleår.

»Skolens kerneydelse er undervisning. Det er superinteressant at være sammen om det i stedet for at være alene. Vi har flyttet os fra at tale om udvikling som rammer, organisation og vilkår til at kigge på nerven i skolen. Vi lukker dørene op til den fantastiske undervisningsverden, hvor lærerne har været alene, og prøver sammen at udvikle indholdet. Det er et kvantespring«, siger Karen Leth.

mbt@dlf.org

KATRINEDALS SKOLE OBSERVERER UNDERVISNINGEN

Lærerne på Katrinedals Skole skal lære af hinanden, og derfor er der sat flere projekter i gang på samme tid. Projekterne blev alle fremlagt på et møde i pædagogisk råd inden sommerferien sidste år. Alle projekterne fortsætter i dette skoleår.

To årgange har arbejdet med aktionslæring, hvor lærerne observerer hinanden for at skabe udvikling i klassen.

Lederobservation, hvor lederne giver konstruktiv feedback til enkelte lærere.

Skolens klassevejleder observerer i lærernes timer efter behov.

KATRINEDALS SKOLES FORMÅL MED LEDERENS SYSTEMATISKE OBSERVATION AF UNDERVISNINGEN

Trin 1 er, at lærere og ledelse sammen bliver klogere på begrebet god undervisning, defineret som undervisning, der virker.

Trin 2 er, at vi deler denne viden med andre.

Trin 3 er, at vi får mere af det, der virker i skolens undervisning, og mindre af det, der ser ud til ikke at fremme elevernes læring.

Døren op til klasseværelset

På mange skoler arbejder lærerne i øjeblikket med at besøge hinandens undervisning, eller lederen observerer lærerne. Der er stigende efterspørgsel blandt lærere, og flere steder melder om stor succes. Men metoden skal bruges med omtanke.

TEKST | **PERNILLE AISINGER**

Der er meget at hente ved at få lederen eller en kollega til at overvære ens undervisning. Det er den klare melding fra projekter på skoler, der arbejder med observation. Der findes stadig privatpraktiserende lærere, som ser et besøg fra lederen som kontrol, men langt de fleste lærere efterspørger faktisk observation og sparring.

Da Danmarks Evalueringsinstitut (Eva) for seks år siden i undersøgelsen »Skoleledelse i folkeskolen« spurgte lærerne, svarede 79 procent, at det var vigtigt for dem, at skolens ledelse kom på besøg i klasserne. Men kun 36 procent oplevede, at det skete. Og chef for Evas enhed for grundskole og ungdomsuddannelse Katja Munch Thorsen fortæller, at tendensen er stigende.

»Der har længe været mange lærere, som gerne vil have besøg af lederen. Der er en tydelig parathed blandt både lærere og ledere, og det er også mit indtryk, at det sker mere og mere. De fortællinger, vi får fra skoler, hvor de gør det, er meget positive«, fortæller hun.

Kleo, som arbejder med ledelse og organisation under UCC i København, har i mange år arbejdet med observationer fra både konsulenter, lærer til lærer og leder til lærer. Her oplever chefkonsulent Mikael Axelsen også stigende interesse. I øjeblikket har Kleo 75 skoleledere i gang med et forløb, hvor de får undervisning på fire temadage og ind imellem går ud og observerer deres læreres undervisning.

»Vi oplever, at de er klar til det her – både lærerne og lederne. Vi forventede, at det kunne være svært at komme ind i klasserne, men lærerne er kun glade for det. Og lederne er også glade – flere har sagt, at det her jo netop var det, de gerne ville, da de valgte at blive ledere«, fortæller Mikael Axelsen.

I Skolelederforeningen bekræfter man også tendensen. Foreningen udgav for godt et halvt år siden »Inspirationsmateriale til observation og vurdering af undervisning«.

»Det var helt klart en efterspurgt vare, så vi måtte have et værktøj, der kan hjælpe«, siger formand Anders Balle, der har en fornemmelse af, at flere og flere ledere observerer lærernes undervisning. Han mener, at lederens observation af lærernes undervisning først og fremmest bliver brugt til vejledning og sparring og har det mål at gøre skolen bedre. Men den enkelte skoleleder får også mere direkte føling med den enkelte lærers undervisning.

»Der er krav fra alle sider om, at vi skal levere bedre resultater. Og skolelederne bliver stillet til regnskab på rådhuset i forhold til skolens resultater. Derfor bliver skolelederen nødt til at have personlig sikring for, at det er i orden. Det er ikke nok, at læreren siger, at kvaliteten er i orden. Skolelederen skal sikre, at den rent faktisk er det«, siger Skolelederforeningens formand.

Tidsmangel

Anders Balle oplever helt klart, at mange lærere efterspørger mere feedback fra lederen, og at mange ledere gerne vil give lærerne respons. Skoleledernes formand glæder sig over udviklingen, men er dog bekymret for, om lederne har tid til personlig respons til alle lærerne.

»Det er tidskrævende at være i kontakt med hver eneste lærer flere gange i løbet af et skole-

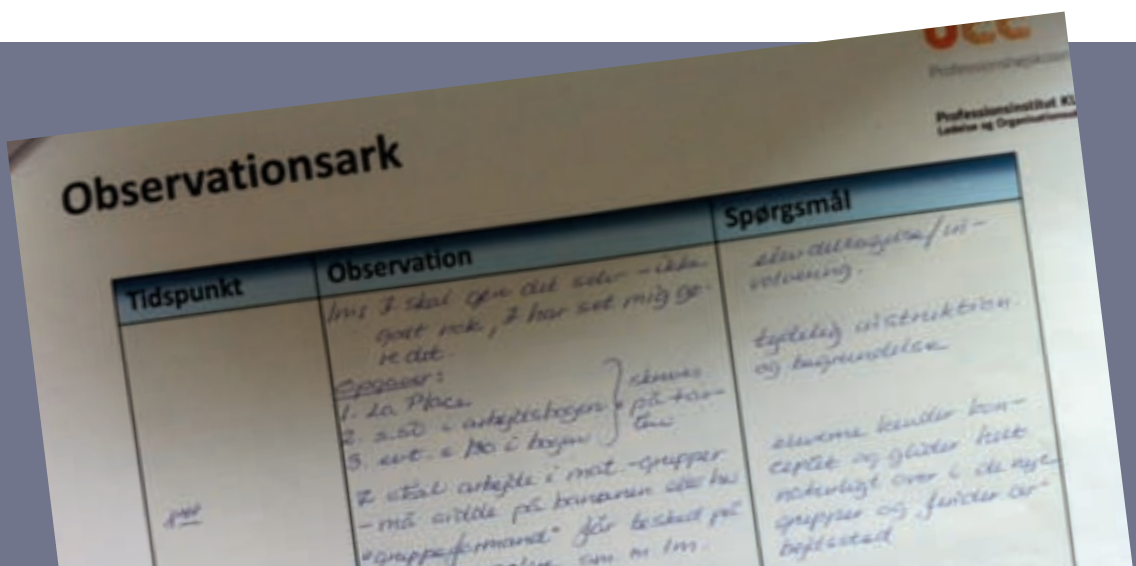

Når Karen Leth observerer lærerne, noterer hun alt, hvad hun ser. Derefter giver hun notaterne til læreren. Disse notater er fra observationen af lærer Louise Mørch.

år. Mange steder skærer man ned på ledelsen i forbindelse med skolesammenlægninger. Der er nedlagt 300-400 lederstillinger de sidste par år - det gør det jo endnu vanskeligere«.

Det støtter Evas undersøgelse af skoleledelse fra 2006. Mens 55 procent af lederne på mindre skoler observerede lærernes undervisning, gjaldt det kun 35 procent af lederne på skoler med over 600 elever.

I Danmarks Lærerforening ser man også store fordele både i ledernes observationer af undervisning og i kollegaobservationer.

Men ligesom Anders Balle er formand for skolepolitisk udvalg Bjørn Hansen bekymret for, om der på skolerne er tid nok til at lære af hinanden.

»Skolerne har problemer med at afsætte resurser til, at der er to lærere i klassen, selv om den ene ikke skal undervise, men observere«, siger han.

En anerkendende tilgang

Professor Dorthe Staunæs har i sin forskning i skoleledelse på Aarhus Universitet set positive resultater af observationer, men vejen til at åbne døren til klasseværelset kan være svær.

»Det her handler om at åbne det rum, som den privatpraktiserende lærer har haft tidligere med meget stor metodefrihed. Det kræver en ledelsesmæssig og psykologisk snilde, som kan være meget svær. Nogle ledere fortæller, at det har taget lang tid at få lov til at komme ind i det rum, fordi det kan opleves som kontrol. Hvis man tager fat på den forkerte måde og fortæller, hvad lærerne burde have gjort, eller bebrejder dem, så lukker man læringsrummet ned. Samtidig er der nogle magtdiskussioner i det her, som kan betyde, at nogle ikke vil lukke op hverken over for kolleger eller over for lederen. Hvad skal det bruges til - bliver jeg supporteret eller kontrolleret?«

I DLF ser man de samme farer:

»Brugt på den positive, kollegiale måde, hvor man kan se, hvad andre gør, der lykkes, er der meget at hente. Men hvis man har en tilgang til det, hvor man skal ind at kontrollere og overvåge, er det en helt anden sag«, siger Bjørn Hansen.

Mikael Axelsen fra Kleo understreger også, at man skal gøre sig klart, hvad det er for et felt, man træder ind i.

»Du bruger meget af din personlighed, når du underviser. Det kan være meget sårbart. Ofte er det faktisk lettere, hvis det er en udefrakommende, for der er meget på spil, når det er en kollega, der kommer og kigger på ens undervisning. Og endnu mere når det er lederen. Man er aldrig en neutral flue på væggen«.

Ifølge Evas undersøgelse »Skoleledelse i folkeskolen« er det værd at være opmærksom på som leder, at hvor det for nogle lærere er et stort ønske at få lederen på besøg, oplever andre det som utidig indblanding eller manglende tillid til deres arbejde.

Og et positivt resultat af observationen afhænger også af udgangspunktet. Ifølge en undersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) fra 2011, »Ledelse, læring og trivsel i folkeskolerne«, giver det bedre trivsel for lærerne, hvis lederne involverer sig på skoler, som i forvejen har en stærk faglig kultur, mens lærerne på skoler med svag faglig kultur får dårligere trivsel af lederens indblanding.

pai@dlf.org

DANSKE LEDERE OBSERVERER MINDRE

OECD-undersøgelsen Talis fortalte i 2008, at danske ledere bruger mindre tid på supervision og instruktion end gennemsnittet af OECD-landenes skoleledere.

Skolerådet peger dog i sin årsberetning på, at det på mange skoler vil være den pædagogiske leder, der observerer, eller noget, der foregår i team, hvilket undersøgelsen ikke vil vise.

Ifølge professor på Aarhus Universitet Dorthe Staunæs bliver Talis-undersøgelsen ofte brugt som årsag til, at man begynder at observere undervisning – både i Danmark og i andre lande.

»Det, de kalder instruktionsledelse i OECD-rapporterne, fortolkes meget forskelligt efter national og kulturel kontekst. Så det er ikke sikkert, at det er det samme, man forstår ved det, og derfor er det også meget svært at sammenligne fra land til land«.

GODE RÅD, FØR MAN OBSERVERER:

Bliv enige om etikken og formålet:

- Hvad er ideen med observationen?
- I hvilken sammenhæng skal den foregå?
- Og under hvilke rammer og spilleregler?
- Vær bevidst om, at observatøren aldrig kan være helt neutral.
- Tag en anerkendende tilgang og se på ting, der peger fremad.

Kilde: Ledelse og organisation/Kleo fra videreuddannelsen i UCC.

»Vi lærere er som eleverne: Vi vil gerne ses, høres og anerkendes«, siger Carina Balto.

Din undervisning gør mig bedre

Lærere i Aarhus ser hinanden undervise på tværs af skolerne. Målet er at styrke inklusionen. Både værter og gæster får udbytte af besøget, som det meget bevidst bliver kaldt.

TEKST | HENRIK STANEK

FOTO | HELENE BAGGER

Fem - fire - tre - to - en«. Dansklærer Carina Balto tæller ned, og en pige, der tømmer sin blyantspidser i skraldespanden, skynder sig tilbage på sin plads på første række. Carina Balto har brugt de første ti minutter af dobbeltlektionen i 5.a på Viby Skole i Aarhus på at tale med eleverne om den løbetur, de var på i går. Nedtællingen signalerer, at de skal i gang med at arbejde med semikolon.

Bag eleverne sidder Jonas Breivik fra Virupskolen i Hjortshøj, mens Ulrik Boie fra Kragelundskolen i Højbjerg har taget plads ude ved væggen. De er på besøg for at se Carina Balto undervise og har nøje udvalgt deres pladser.

»Vi skal undgå at interagere med eleverne. Vi ser heller ikke på Carina. Det er os selv, vi har i fokus. Derfor kalder vi det ikke en observation, men et besøg. Der er ingen grund til, at hun skal føle sig overvåget, og vi har fortalt hende, at hun skal have ros bagefter. Hun lærer alligevel ikke noget af en negativ tilbagemelding«, siger Jonas Breivik.

Lærerne i Aarhus besøger hinanden under projektet Folkeskolens Fællesskaber, der skal styrke inklusionen. Tanken er, at de får øje på, hvad de selv kan gøre bedre, når de ser kolleger undervise.

Opgaven står på tavlen

Eleverne henter deres hæfter, og Carina Balto beder dem om at slå op på side 20, opgave 14. Hun skriver det på tavlen, og så er det, at hun tæller ned.

Hun forklarer, hvornår man bruger semikolon, og en pige får at vide, at hun skal se i sit hæfte. Derefter arbejder eleverne på egen hånd, og hver gang en elev har brug for hjælp, sætter Carina Balto sig på hug ved siden af.

Jonas Breivik og Ulrik Boie tager begge notater.

Næste opgave handler om at lave afsnit, så man »ikke får et væg til væg-tæppe ud af printeren«. Midt i dobbeltlektionen er Carina Balto parat til at tage fat på stedord. Eleverne beder om en pause og får bevilget tre minutter til at løbe en tur, men så skal alle også af sted. Imens skriver Carina Balto lektier op på tavlen, og da eleverne returnerer, stimler de sammen om hende. Hun smiler og lytter til dem, inden hun igen tæller ned.

Trygheden slår igennem

Bagefter mødes de tre lærere. Gæsterne har haft en god oplevelse.

»Efter pausen var 90 procent af børnene oppe ved dig. Man kan se på jeres øjne og smil, at I har det godt sammen. Hvis vi skal rumme flere elever, skal det bygge på nærvær, tryghed og respekt. Du kan skabe ro med fem - fire - tre - to - en, fordi I kan lide hinanden«, siger Ulrik Boie.

Det er Carina Balto glad for at høre.

»Jeg har nok vidst, at trygheden var der hos nogle af dem, men at de er så trygge, som I siger, kan jeg bruge, hvis jeg skal hjælpe en elev på ret spor«.

Ulrik Boie oplever Carina Balto som en meget struktureret lærer og anerkender hende for at skrive dagsorden på tavlen.

»I mine noter har jeg skrevet: '10.45: Meget struktur - hæmmende eller udfordrende?' Du hviler i dig selv og har et godt tag på eleverne, så det betyder ikke noget, hvis du ryger ud ad en tangent«.

Carina Balto kan ikke sige, hvorfor hun skriver dagsorden på tavlen - det virker bare.

»Når I nu bekræfter mig i det, kan jeg få overskud til at eksperimentere med noget andet. Vi er som eleverne: Vi vil gerne ses, høres og anerkendes«, siger hun.

Jonas Breivik spørger, hvordan hun får eleverne til at sidde stille, når de er færdige med deres opgaver.

»Jeg tror, det skyldes rutinen. På et tidspunkt laver jeg en snitflade og samler op på det, de har lavet. Sådan gør vi bare, og det er okay at være dygtig og blive først færdig«, siger hun.

Når Jonas Breivik skal hjælpe en elev, har han for vane at sætte sig på bordet og se ned over eleven.

»Når du går ned på hug og kommer i øjenhøjde med eleven, ser jeg mig selv sidde på bordet. Jeg vil til at gøre som dig«, siger han.

Alle tre får udbytte

Oprindeligt var tanken med besøgene i Aarhus, at de to gæster skulle have noget med hjem. Men værtslærerne lærer også noget.

»Ulrik og Jonas får mig til at tænke over den måde, jeg underviser på. Meget foregår per automatik, men jeg skal huske at anerkende elevene for, at de sætter sig til at vente, når de er færdige med deres ark«, siger Carina Balto.

Begge gæster har besøgt andre lærere, og Jonas Breivik synes, det har gjort ham mere struktureret.

»Nu laver jeg en tydelig dagsorden for eleverne og et bevidst stemningsskifte efter højst 20 minutter. Jeg har også fået ideen til en fast løberute, som tager to minutter. Så skal jeg ikke bruge ti minutter på at hente dem ind fra skolegården«.

Ulrik Boie fik en aha-oplevelse, da han så en lærer, der lod sine elever puste i kazoo. De syntes, det var skægt, men fik aldrig at vide, hvorfor de skulle arbejde med instrumentet.

»Eleverne fik bare stukket kazooen i hånden, og det fik mig til at sige: 'Ulrik, husk nu at fortælle eleverne, hvorfor de skal lære at dividere, også selv om du har fortalt det før'. Det er vigtigt, at vi fortæller børnene, hvorfor vi gør, som vi gør i både stort og småt, men hold op, hvor har jeg tonset af sted«.

Jonas Breivik har lært allermest af en lærer, som mindede om ham selv.

»Jeg syntes, undervisningen gik rigtig fint, indtil den anden gæstelærer gjorde mig opmærksom på, at fire elever slet ikke var med. Det er interessant at se sig selv i spejlet på den måde«, siger han.

freelance@dlf.org

»Når du går ned på hug og kommer i øjenhøjde med eleven, ser jeg mig selv sidde på bordet og kigge ned over eleven. Jeg vil til at gøre som dig«, siger Jonas Breivik, der sidder til højre for Carina Balto. Fra den anden side anerkender Ulrik Boie hende for strukturen i undervisningen.

FOLKESKOLENS FÆLLESSKABER

20 lærere fra forskellige skoler i Aarhus kommer på besøg hos en værtsskole i en såkaldt læringsuge. Skolelederen fortæller, hvordan skolen arbejder med inklusion, og lærerne bliver præsenteret for inkluderende metoder og processer og bliver trænet i at føre reflekterende samtaler.

Tre gange i løbet af ugen kommer gæsterne ud for at se lærere på værtsskolen undervise. De kalder det ikke for observation, men for et besøg. Lærerne er sammen to og to, og for at få nye synspunkter ind i dialogen skifter de makker ved hvert besøg og kommer ud til nye værtslærere. Bagefter mødes værtslæreren og de to gæster til en reflekterende samtale om undervisningen, og når gæsterne vender tilbage til deres hold, taler de i en struktureret form om, hvad de har set, hørt og sagt.

Den sidste dag beskriver lærerne tre ting, de vil arbejde videre med i deres egen undervisning. Senere får de tre besøg af en inklusionsvejleder, som er en lærer, der er særligt klædt på til at være refleksionspartner.

Alle skoler i Aarhus er involveret, og indtil videre har 1.000 af de 3.500 lærere i Aarhus været på besøg hos andre 1.000 lærere. Også skolepædagogerne er i gang, og modellen skal udvides til pædagoger i vuggestuer, børnehaver og klubber.

Stine Clasen blogger om Folkeskolens Fællesskaber på det faglige netværk Specialpædagogik på folkeskolen.dk

»Ordet **observation** kan associere til eksperter og kritik«

Ordvalget har stor signalværdi, når man skal have lærere til at åbne døren til deres undervisning, siger Stine Clasen fra børne- og ungeforvaltningen i Aarhus. Hun er konsulent på projektet Folkeskolens Fællesskaber, hvor lærere ser kolleger fra andre skoler undervise. Men de observerer ikke værtslærerne. De er på besøg.

HENRIK STANEK **SPØRGER** | STINE CLASEN **SVARER:**

Det kan være sin sag at have to fremmede kolleger siddende i klassen, mens man underviser. Når I samler lærere fra forskellige skoler til læringsuger i udviklingsprojektet Folkeskolens Fællesskaber, gør I meget ud af at fortælle, at de er på besøg på værtsskolen. Hvorfor er det ord vigtigt?

»Vi kalder det et besøg, fordi der i ordet observation ligger, at man skal give kritik af det, man ser. Vi siger vært, gæst og besøg, fordi lærerne kommer for at lade sig inspirere af den måde, deres kolleger underviser på. Her ligger innovationen: 'Når jeg ser dig gøre sådan og sådan, tænker jeg ...'. Læringsugen er en rejse, der skal få gæsterne til at turde prøve nyt af, når de kommer hjem til deres egen skole, uden at være 100 procent sikre på, at det virker«.

Selv om I kalder det for et besøg, kan værtslærerne vel godt føle sig observeret?

»Det oplever vi ikke, at de gør, og det må heller ikke ske, for så vil de ikke åbne døren til deres undervisning. Værtslærerne får at vide, at de skal gøre, som de plejer, og der har ikke vist sig et behov for at berolige nogen. Det er hverken psykologer, konsulenter eller talepædagoger, der kommer på besøg, men to kolleger, der vil undersøge, hvorfor læreren gør, som hun gør. Bagefter går de ind i et refleksionsrum sammen, hvor gæsterne for eksempel spørger læreren, hvorfor hun står i døren, når eleverne kommer ind i klassen, og hun svarer, at hun undgår konflikter, når de er nødt til at gå ind én ad gangen«.

Målet med besøgene er at styrke inklusionen. Hvordan kan et besøg hos en kollega gøre det?

»Vi giver ikke nogen svar på læringsugen, men hjælper lærerne med at bruge deres kompetencer på nye måder. Mange sidder med korslagte arme, når vi begynder om mandagen, men hele den dag taler vi om besøgsetik og om, hvordan man kan få det bedste frem hos hinanden gennem sine spørgsmål. I løbet af ugen går det op for lærerne, at de selv kender løsningerne, fordi de finder ud af, hvor meget de selv kan, når de bliver kastet ud i dialoger om inklusion med kolleger fra andre skoler. Det svarer til at rydde op i sin skrivebordsskuffe: Hvad beholder man, og hvad smider man ud? Her: Hvad vil man gøre mere af, når man kommer hjem, og hvad vil man aldrig mere gøre? Det er ikke en ekspert, der fortæller, hvad man skal. Vi træner lærerne i at arbejde med de børn, de har i deres klasser, ved at give dem mulighed for at mødes med deres kolleger. Der er lidt Klods-Hans over det. Han samlede også ting op og brugte dem, da tiden var til det. Vi ser mange, der får prinsessen«.

Hvad er det nye i jeres læringsuger?

»Der er ikke noget nyt i den måde at styrke lærernes kompetencer på. Det nye er, at vi gør det. Vi bygger på forskeres udsagn om, at praksisnær efteruddannelse rykker. Vi har 3.500 lærere i kommunen. Indtil nu har 1.000 af dem været på besøg hos andre 1.000 lærere, så det er kraftfuldt. I stedet for at vente på, at andre kommer til hjælp, kan lærerne hjælpe hinanden. Når Peter ikke vil ud i frikvarteret, skal kollegaen spørge: 'Hvad kan vi gøre? Hvad virkede sidst? Hvorfor fungerer det ikke nu?' Det er der, vi er på vej hen«.

Hvem får mest ud af besøget – værtslæreren eller gæsterne?

»Vi troede, vi skabte Folkeskolens Fællesskaber for gæsternes skyld, men skolerne er glade for at være værter, og vi ser skoler arrangere tilsvarende interne besøgsrunder. Det er fantastisk for værtslærerne at blive set og hørt, og skolelederne er glade for projektet, fordi det er hjælp til selvhjælp. Vi bruger hverken penge på eksperter, kursuslokaler eller forplejning, for den viden, der skal til for at styrke inklusionen, har lærerne allerede. Men den skal gøres synlig og deles«.

freelance@dlf.org

SKOLELEDEREN

»Vi flager, fordi det første indtryk er afgørende. På private skoler går man med T-shirts med skolens navn. Den korpsånd og loyalitet vil vi også skabe her«, siger Uwe Herter.

TENNA MØLLER

Da Tenna Møller begyndte skolen i 1980, var der 15 elever i klassen. I Albas klasse bliver de 30. »Men jeg har et rigtig godt indtryk af skolen, så det skal nok blive godt«.

ALBA MØLLER

»Jeg havde sommerfugle i maven i morges«, fortæller Alba Møller. »Det var sjovt og lidt pinligt at gå i alléen, og nu skal jeg lære en masse«.

FØRSTE SKOLEDAG
GULDBERG SKOLE, KØBENHAVN N

I august startede 67.000 børn i skole – 8.000 af dem i friskoler. På Guldberg Skole blev 120 børn og deres forældre mødt af skolelederen og en hujende flagallé af elever. Guldberg Skole er med en intensiv kampagne på få år gået fra 250 til 800 elever og fra en tosprogsprocent på 70 til de cirka 22 procent, der afspejler lokalområdet.
Læs mere om første skoledag på Guldberg Skole i artiklen »Første skoledag er altafgørende« på **folkeskolen.dk**

FOTO **BO TORNVIG** / TEKST **PERNILLE AISINGER**

PETER MØLLER

»Vi blev anbefalet at skrive Alba op til privatskole. Men vi foretrækker folkeskolen, så det er dejligt, at skolen nu har et så godt ry«.

Tag afsæt i *børn* med særlige behov – ikke i køn

Hvorfor er det primært drenge, der havner i specialundervisningen, og ikke piger? I skoleåret 2011/2012 fik 11 procent børn specialundervisning, og de 65 procent var drenge. Nyeste tal fra Danmarks Statistik viser, at 81 procent af disse drenge er henvist for udviklingsforstyrrelserne ADHD og autisme.

KRONIK
BONNIE VITTRUP
CAND.PÆD.DIDAK.

I den aktuelle folkeskoledebat bliver fænomenet forklaret som biologiske kønsforskelle. Men forskellige studier viser, at piger sandsynligvis bliver underdiagnosticeret og bærer rundt på uopdaget autisme eller ADHD. Viden på området er måske knap så entydig, som den ellers oftest fremstår.

Drenges overrepræsentation i specialundervisningen har medført et massivt fokus på behovet for at tænke i nye køns-pædagogikker i skolen, der skal være »drengevenlige«:

»Vi kan se, at drengene bliver hægtet af, og derfor skal vi udvikle pædagogikken, så den også rammer dem« (Christine Antorini, Politiken, februar 2012).

»Det er, som om pigerne har fundet ud af, hvad skolen vil have dem til at gøre, mens mange drenge lærer anderledes og derfor ender med at udfordre systemet. Og nogle af de drenge ender i specialundervisningen« (Benedikte Ask Skotte, Jyllands-Posten, november 2011).

For den brede offentlighed er fortællingen om de biologiske kønsforskelle da også overbevisende og til at tage at føle på, når udfordringerne med »de urolige drenge« skal håndteres.

Men har evolutionsteorien om, at drenge naturligt er mere udfarende og har behov for kamp og konkurrence, måske fået for meget indflydelse på skolens pædagogiske arbejde?

Noget tyder på, at den biologiske fortælling ikke samler alle brikkerne i forståelsen af drenge og piger i skolen.

Piger med udviklingsforstyrrelser

Foreløbige kliniske erfaringer får forskere til at efterlyse mere viden om piger med autisme og ADHD. Den svenske forsker Svenny Kopp har i sin afhandling (»Girls with social and/or attention impairments«, 2010) vist, at kun hver tiende pige fik den rigtige diagnose fra begyndelsen, og at piger med en spiseforstyrrelse i teenageårene oftest havde en udiagnosticeret autismediagnose.

Piger med en lavere begavelse (IQ under 70) får oftere en autismediagnose, hvorimod vanskeligheder hos piger med normal eller høj begavelse typisk tolkes anderledes.

Tilsyneladende er piger med autisme eller ADHD dygtigere end drenge til at kamuflere deres problemer, idet de kopierer en relevant adfærd. De spørger måske mere og er mere talende, hvilket kan »tilsløre« en manglende interesse eller indlevelse i og forståelse af den pågældende situation (Autisme.dk).

Men ifølge undersøgelserne risikerer problemerne på sigt at manifestere sig i selvskadende adfærd (for eksempel cutting) eller spiseforstyrrelser, hvis pigerne i stedet for specialpædagogiske tilbud tilbydes psykoterapeutisk behandling.

Eftersom størstedelen af forskningen primært er baseret på drenge, mener nogle forskere altså, at det er sandsynligt, at piger – som ikke ligner de urolige drenge – ikke genkendes i systemet som piger med udviklingsforstyrrelser, og at deres adfærd mistolkes eller overses af omgivelserne.

Hjerner er formbare

Især hjernens biologi er blevet fremhævet som den primære årsag til den skæve kønsfordeling blandt børn med udviklingsforstyrrelser. Tesen foreslår, at drenges hjerner er forskellig fra pigers, idet den udvikler sig langsommere og derfor er mere sårbar over for miljøbetingede påvirkninger og i forhold til udviklingen af sprog.

Men der findes også en anden hypotese, der i stedet foreslår, at visse gener på X-kromosomet kan relateres til udvikling af autisme. Idet pigerne har to af de samme kønskromosomer (XX), mens drenge har to

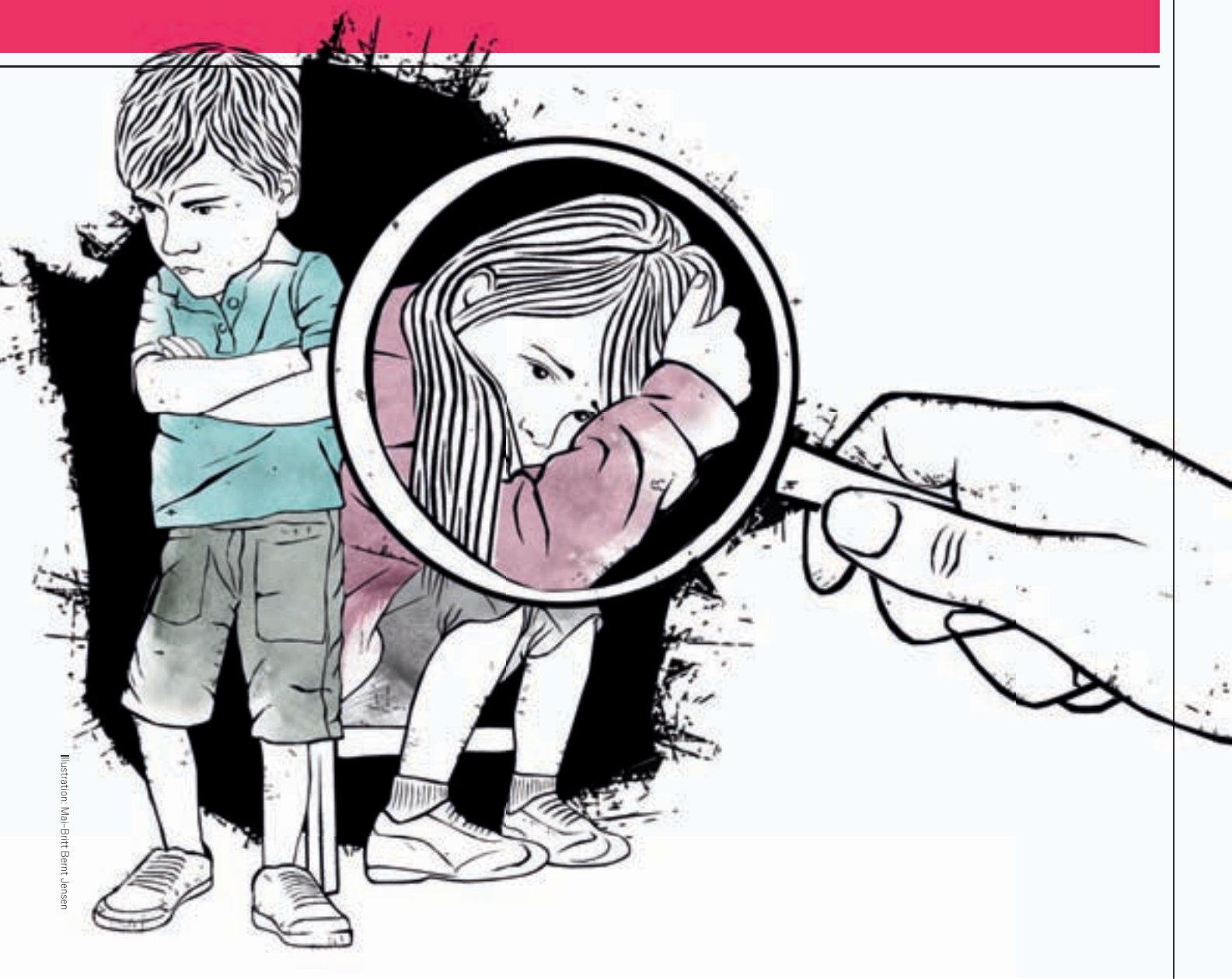

Illustration: Mai-Britt Bernt Jensen

forskellige kønskromosomer (XY), betyder det ifølge denne teori, at pigerne er bedre genetisk beskyttede på grund af det ekstra raske X-kromosom.

To førende forskere i hjernens udvikling, Christian Gerlach og Jesper Mogensen, mener, at forskelle på kønnene i højere grad hænger sammen med den måde, som piger og drenge opdrages på.

»(...) hjernens struktur og funktion også er et produkt af individets erfaringer« (Kristeligt Dagblad, august 2011).

Der er ifølge deres forskning meget få markante forskelle på drenge- og pigehjerner. Selv forskellene på mænds og kvinders sproglige og matematiske formåen er minimale og må derfor betragtes som statistisk ubetydelige. Til gengæld er der større variation fra den ene drengehjerne til den anden, end der er fra gruppen af drengehjerner til pigehjerner.

I pædagogisk sammenhæng giver det derfor ikke mening at arbejde ud fra tesen om, at drenge- og pigehjerner lærer forskelligt.

Vi finder det, vi leder efter

Også udviklingsforstyrrelser som autisme og ADHD er meget komplekse og kommer vidt forskelligt til udtryk hos det enkelte menneske.

Diagnoserne kan kun forklare, *hvorfor* nogle børn oplever vanskeligheder i bestemte situationer. De kan ikke forklare, hvordan det vil præge det enkelte barns liv.

Ifølge specialpædagogikken er det undervisning i sociale færdigheder og social tænkning samt ro og forudsigelighed, der bør spille en afgørende rolle op gennem hele skoleforløbet - hvilket umiddelbart står i kontrast til det aktuelle fokus på »drengevenlige aktiviteter«, konkurrence og hierarki og et formodet interessefællesskab.

Vores virkelighed formes også af den viden, vi har til rådighed om drenge og piger og udviklingsforstyrrelser. Og eftersom den tilgængelige viden er mangelfuld - hvad er vi (fagfolk, politikere, forældre) så egentlig i stand til at tænke om drenge og piger og udviklingsforstyrrelser? Der er en tendens til at finde det, man leder efter - og det betyder også, at man ikke finder det, man ikke leder efter - for eksempel piger med ADHD- eller autismeadfærd.

Det handler ikke om at øge antallet af diagnosticerede børn, men om at undersøge og tage stilling til de fremherskende billeder, vi har af den »udadreagerende dreng« og »den stille pige«, med andre perspektiver og blikke.

Job nu!

DLF MENER
GORDON ØRSKOV MADSEN
FORMAND FOR DLF's
OVERENSKOMSTUDVALG

Alt for mange medlemmer af Danmarks Lærerforening står i dag uden job. Efter nogle år med næsten fuld beskæftigelse har vi de seneste to-tre år oplevet massive besparelser i kommunerne, der har betydet færre lærere til at løse opgaverne på skolerne og flere arbejdsløse lærere. Mange ledige er i farezonen for at ryge helt ud af dagpengesystemet. Det betyder kontanthjælp, hvis man da overhovedet kan få noget, da det er afhængigt af ægtefælles indkomst, og om man har blot en lille »formue« på den ene eller anden måde. Det betyder, at mange af vores medlemmer ikke vil være berettiget til hverken dagpenge eller kontanthjælp. Sammen med mange andre lønmodtagere i dette land. Det er meget alvorligt! Særligt når man ser på den politiske vilje til at gøre noget ved det - eller mangel på samme! »Vi har ikke pengene«, »Sådan er det jo« og »Vi må gøre en håndholdt indsats for de ledige«, er nogle af de bemærkninger, der er kommet fra regeringsmedlemmer om situationen. Den forrige regering gennemførte, sammen med Radikale, ændringerne i dagpengeperiodens længde, samtidig med at man gjorde det meget sværere at optjene ny dagpengeret. Nu skal man have sammenlagt et helt års arbejde i stedet for et halvt. Midt i en tid, hvor mulighederne for at få job forværres både på det private og på det offentlige arbejdsmarked. Daværende oppositionsleder og nuværende statsminister var på det tidspunkt meget fortørnet over det tiltag. Så kunne man jo godt forvente stor ihærdighed fra den kant nu, hvor problemet skal løses. Men det kigger vi stadig langt efter! Ingen konkrete forslag til løsninger er der kommet frem. For det må ikke koste penge. Det ligner arrogance og mangel på vilje til at tage sig af et af de største problemer, rigtig mange mennesker slås med lige nu. At være sikret et forsørgelsesgrundlag.

> **»Det ligner arrogance og mangel på vilje til at tage sig af et af de største problemer, rigtig mange mennesker slås med lige nu. At være sikret et forsørgelsesgrundlag.**

Det er vigtigt at overveje, hvad vi i Danmark skal leve af i fremtiden. Men lige nu står mange mennesker og ved ikke, hvad de skal leve af lige her og nu. Det må regeringen sammen med arbejdsmarkedets parter komme med konkrete bud på. Udvidelse af mulighederne for jobrotation, så ledige kan gå ind og varetage jobbet for de fastansatte, mens de er på efteruddannelse (som der er hårdt brug for). Det er én mulighed. Et andet forslag, som vi er kommet med fra DLF, er at oprette deltidsstillinger i stedet for at give de ledige dagpenge. Som situationen er nu, er vi nødt til at tænke utraditionelt og fordele arbejdet på nye måder. En »håndholdt indsats« forekommer noget verdensfjern og ukonkret i den sammenhæng og skaber ikke flere arbejdspladser. Og de ledige har brug for arbejde nu!

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten. folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet.

Johan Jacobsen:
»... Jeg har kun set ganske få videoer af de flere tusinde – og kun en enkelt på dansk. De amerikanskprogede forekommer udmærkede og instruktive. Men hvis de er verdensklasse, som Khan Academy selv hævder, så har vi rigtig mange verdensklasselærere på folkeskolerne her i kongeriget.
... Det er – efter min opfattelse – ikke okay, når tælleren i en brøk betegnes som det øverste nummer og nævneren som det nederste. Og det sker faktisk i det offentliggjorte eksempel på en oversættelse. Man forstår, at oversættelsen er foretaget af en, der ikke har megen føling med matematik.
Der tales også om halve – men pludselig siger speakeren: 'En er jo det samme som to andendele'«.

▶ Klip fra blogindlæg på det faglige netværk It i undervisningen

Peter Dam:
»... Restauratør Amin Skov kæmper for sin ret til selv at bestemme, hvilken fagforening han vil skrive overenskomst med. Men allerede her burde de fleste stoppe op og studse over det sagte. Siden hvornår har en arbejdsgiver kunnet vælge mellem faglige modstandere?
... Hvordan er det relevant for skoleverdenen? Jo, det er det som sagt, i og med at den samme logik gør sig gældende her. Hvis man ikke er tilfreds med de vilkår, der bliver budt en, så vælger man bare et andet sted. Forældre vælger i stor stil folkeskolen fra og sender i stedet ungerne på privatskole, hvor der er nogle bedre rammer for undervisningen, forstået som færre elever i klasserne, flere penge til it og så videre. Skolen bliver set som en serviceudbyder, som man kan vælge til eller fra«.

▶ Klip fra debatindlægget »Skolen på markedet«

Skriv kort og send dit indlæg som e-mail til folkeskolen@dlf.org. Maksimalt 1.750 enheder inklusive mellemrum. Redaktionen forbeholder sig altid ret til at forkorte yderligere. Læserindlæg til *Folkeskolen* nummer 17 skal være redaktionen i hænde senest onsdag den 12. september klokken 9.00.

Carsten Oddershede, Greve, bestyrelsesmedlem, Enhedslisten Greve/Solrød

Forblændelse: iPad og folkeskole

Apple har forblændet danskerne med sin iPad. Men danskerne overser minimum tre åbenlyse problemer forbundet med iPads og folkeskolen.

Den første årsag handler om, at der er en vis usikkerhed forbundet med den elektromagnetiske strålings (EMF) indvirkning på organismen. Der finder veldokumenterede undersøgelser, der viser, at mobiltelefoner har medført kræft i hjerne og blod.

iPads har en relativt høj EMF-værdi.

EMF er også mistænkt for den »eksplosive« stigning i stress, udbrændthed, depression, ADHD, Alzheimer, koncentrationsproblemer, hovedpine og meget andet.

Den anden årsag handler om, at iPad'en slet ikke er så perfekt til læring, som Apple fremfører.

iPad'en har ikke et tastatur. Derfor er den ikke god at skrive på. Og da skolen primært handler om at skrive, er det ikke smart. De fleste apps er blot træningsprogrammer. De kan måske være gode til at lære noget udenad op til en test, så eleverne kan score højt lige efter. Men eleverne lærer ikke at bruge det nye og tænke det ind i sammenhæng. De bliver ikke kreative og selvstændigt tænkende af »programmeret undervisning« som taget fra 50'erne - nu blot i en smart indpakning.

Når elever isoleres som individ, som det er tilfældet med denne undervisningstænkning, bidrager det til en forfladigelse og udtynding af relationerne dels mellem børn indbyrdes, dels mellem børn og voksne. Dermed nedsættes også evnen til at skabe betydningsfulde relationer.

Den tredje og sidste årsag handler om økonomi. En iPad produceres i Kina af et multinationalt selskab, som ikke betaler skat i Danmark. Det gavner ikke dansk økonomi hverken på den korte eller lange bane.

Halvgennemtænkte populistiske tiltag er uansvarlige. Brug derfor pengene på inklusionsprojektet.

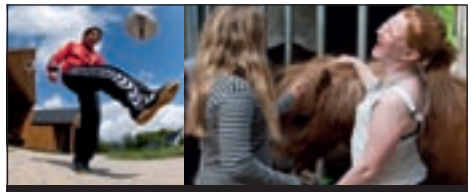

Skovly
- landets bedste lejrskole

Skovly er med sine dyr helt unik blandt lejrskoler. Ingen andre steder kan du komme så tæt på dyrene. På Skovly kan du gå på opdagelse i stalden og møde kaniner, får, geder og heste.

Besøget på Skovly kan skræddersyes specifikt til dig og din skoleklasses behov.

På Skovly er der plads til alle

Vi hjælper gerne til med til at planlægge oplevelser på lejrskolen.

Faciliteterne er helt i top. Der er bl.a. bålhytte, beachvolley og fodboldbaner, smedje og naturlegeplads.

Der er totalt fedt i hytterne. Det bedste er den hyggelig hems, hvor man kan sove flere sammen. *Allan, 12 år.*

For yderligere oplysninger og tilbud, kontakt
Jakob Hansen, Bakkevej 54, Ribe
Telefon 75 44 16 61 | 24 27 48 57
JHA@vfl.dk | **www.skovly.nu**

Deltag i netdebatten

folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet

Gauss foto i
håndlavet kvalitet

Det profesionelle portrætstudie på skolen..... hvorfor nøjes.....kvalitet koster ikke ekstra .....

- Forældrene har det største udvalg ved Gauss Foto
- Portrætter med og uden udtoning valgfrit i sort/hvid, farve og bruntoning
- 4 forskellige udtryk i luxusmappen - foto leveres signeret i kartongavemappe
- Fotos kan købes fra kun 60,- kr. incl. fotografering
- Store 20x30 cm. klassefotos som standard i alle serier
- Vi leverer den servicepakke i ønsker. Se det store udvalg på vores webside
- Fotograferne er gennemrutinerede og i får besøg af den samme hvert år
- Vi er godkendt leverandør af KMD, Tea Tabulex og alle elevintrasystemer
- Vi producerer selv på vores moderne maskiner - sikrer Jer kvalitet til tiden
- 40 års erfaring med portrætfoto og 20 år med skolefoto

Gauss Foto - Møllergade 61 - 5700 Svendborg - www.gaussfoto.dk - jette@gaussfoto.dk - tlf. 62 22 90 57

14074

3.-5. klasse

FÅ TILSKUD!

Mingoville – engelsk
– nu hos Gyldendal!

Sjov og varieret indlæring
Med *Mingoville* lærer eleverne engelsk ved at være aktive i et levende og motiverende univers med lektioner, sange og engelske spil for børn, hvor de kan interagere med Mingoville-brugere andre steder i verden. På en gang edutainment og solid e-læring.

Mingoville fungerer for alle elever, hvad enten de lærer bedst gennem handling (interaktive spil og øvelser), visuelt (koble billeder sammen med ord) eller audiotivt (f.eks. gennem engelske sange og udtale).

Mingoville tilbyder en lang række virtuelle lærings-værktøjer, der hjælper børn med at lære engelsk på en mere effektiv måde.

Mingoville er opbygget omkring en række missioner: The family, colours and clothes, numbers and letters, nature and seasons, the body, food and shop, time and travel, animals, house and furniture, sport and media. I hver mission bliver eleven præsenteret for 12 opgaver, som skal løses.

Få tilskud
Mingoville er et interaktivt online undervisningsmateriale, der opfylder de kriterier, som Undervisningsministeriet stiller til et digitalt læremiddel, så det kan købes med tilskud.

Gratis prøvelogin
Få en gratis, uforpligtende prøveperiode på en måned for *Mingoville* – Kontakt Skoleservice tlf. 3375 5560.

Køb nu *Mingoville* på *gyldendal-uddannelse.dk*

GYLDENDAL
- veje til viden

gyldendal-uddannelse.dk • tlf. 33 75 55 60

Solveig Kielsgaard, Viborg

OM LÆRERNE UNDERVISER NOK?

Der skrives så meget om, at lærerne ikke underviser nok. Der bruges for få timer på ren undervisning. Min kommentar hertil er, at da jeg stoppede som lærer i 2004, var mit timetal oppe på 30. »Konfrontationstimer« hed det engang. I 2002 var tallet endda oppe på 31 timer.

Dertil kom, at jeg var skolebibliotekar. Da jeg havde elever i alle bibliotekstimer, skulle jeg også sætte bøger på plads i min »fritid«.

Ud over dette stod jeg også for tyskafdelingen med indkøb/klargøring af bøger og så videre.

På et tidspunkt syntes jeg, at nu kunne det være nok. Jeg tror nok, vi havde en tillidsmand. Det skal man have. Men hver gang jeg brokkede mig den vej, fik jeg at vide: »Du er jo ikke klasselærer. Derfor de mange timer«. Den slags begrundelse kan vel nok bruges til noget! - Sløjdlærere, idrætslærere og fysiklærere var heller ikke klasselærere, men de var ikke i nærheden af de 30 undervisningstimer om ugen.

Som et kuriosum kan jeg nævne, at da jeg var »på græs« midt i 1960'erne, havde jeg også mere end 30 timer. Men der var der heldigvis også plads på skemaet, fordi vi gik i skole om lørdagen. Derudover fik jeg hver måned udbetalt rigtig mange penge for alle mine overtimer. I betragtning af at den ugentlige arbejdstid fra dengang og til nu er faldet med knap 18 procent, ser det lidt underligt ud, at den for mit vedkommende stort set er endt uændret.

Ole Toft, pensioneret viceskoleinspektør, Silkeborg

Internationale konceptskoler

De private skoler blomstrer som aldrig før, hører vi. Lige nu er »den internationale skoleidé« meget populær, og flere skoler må tage utraditionelle metoder til rådighed for at skabe lokaleplads til flere elever.

Mange af disse skoler er tilknyttet det såkaldte »franchise-koncept«, der bygger på ensartet konceptundervisning på alle skoler og efter en meget detaljeret time- og læseplan.

For nogle år siden besøgte jeg en sådan »Red & Green Scholl« i det nordlige Brasilien. Jeg skulle besøge en ung nyuddannet student fra min hjemby, der sammen med alderssvarende kolleger fra det øvrige Skandinavien og Holland var blevet periodeansat uden yderligere pædagogiske forudsætninger, men alene fordi de var kendt for i de pågældende lande at tale et pænt og forståeligt engelsk. Eleverne i den pågældende skole var i alderen 18-30 år og kom fra den bedrestillede brasilianske middel- og overklasse. Undervisningen var supplerende frivillig privatundervisning og skulle gøre dem bedre kvalificeret i deres allerede igangværende arbejde eller studium.

Den unge danske lærer ville gerne bruge mit besøg i sin undervisning med lidt orientering og dialog om dansk undervisning og kultur, men lektionsanvisningen var så stram, at det blev der ikke åbnet op for.

Jeg nåede dog kort at fornemme, at de unge både læste og skrev et pænt og forståeligt engelsk, men at det gik helt galt i den kommunikative del.

Noget af det samme har jeg oplevet ved samtale med voksne, ældre generations-elever fra danske aftenskoler, der både læser og skriver på et fagligt højt sprogniveau, men som slet ikke kan klare sig i dialogen med indbyggere fra de pågældende lande, og det vækker da mere end almindelig bekymring, for kommunikationen foregår vel også »on location« og ikke kun via computere.

(Forkortet af redaktionen)

Deltag i netdebatten

folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet

debatteret

Kjeld Johansen, tidligere viceskoleinspektør, Gudhjem

Ny Nordisk Skole med træning

Hvor er der dog mange ord og forkortelser! Jeg tror på idéen - også uden de mange ord!

Har undervist i forsvaret og folkeskolen med mere siden 1957. Nu skal Ny Nordisk Skole så involvere fysisk træning. Ja! Imidlertid overser denne fokusering, at utallige elever (af mange forskellige årsager) har problemer med opfattelse af basal auditiv og/eller visuel stimulation. »Han/hun hører og ser godt nok!« Ja! Men for cirka 20 år siden fandt vi i Rønne, at elever, som i to-syv år ikke havde måleligt udbytte af specialundervisning, havde motoriske problemer (60 procent), auditive problemer (77 procent) og visuelle problemer (70 procent). Problemer, som de standardiserede undersøgelser ikke havde fundet! Kære Antorini: Lad os nu se hele vejen rundt, forbedre undersøgelser og test af børn med indlæringsvanskeligheder - for derefter at gøre noget ved det! Læs for eksempel »Attention, Balance and Coordination. The A.B.C. of Learning Success« af S.G. Blythe, Wiley-Blackwell (2009).

Lars Holmgaard Jørgensen, Viby Skole, Århus Lærerforening

DERFOR INGEN KRISTELIG LÆRERFORENING

Til de kolleger, der måtte mene, at 3F-konflikten på Vejlegården handler om etik og retten til det frie valg:

En parallel til lærerverdenen ville være, at der dannedes en Kristelig Lærerforening, der formede overenskomster, efter hvilke lærerlønningerne ville være drastisk mindre og derfor attraktive for kommunerne. Konsekvenserne af noget sådant turde være indlysende - i sparetider som disse ville kommunerne hilse den gule fagforenings billigere medlemmer meget velkomne.

Det er vel desuden interessant, at Krifa er dannet af den fundamentalistiske kristne højrefløj - af folk fra Indre Mission. Medlemmerne må ikke konflikte, da dette strider mod Guds orden.

Meloni gør letlæsningen levende!

Rejsen til Solen

Serien Rejsen til Solen er seks historier om Samson. Han rejser ud i rummet for at redde solen. Serien er skrevet til drenge i alderen 8-10 år.

Fie

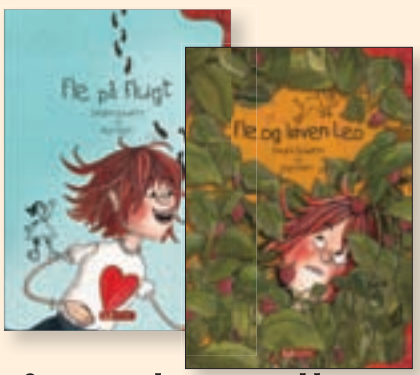

Serien handler om Fie, der skal flytte til en ny by. Men hun vil ikke! Fie er bange for alt det ukendte og nye. Hvordan klarer Fie udfordringerne, der venter hende? Serien er skrevet til piger i alderen 7-9 år.

MELONI

Se bøgerne på meloni.dk

Bliv ven med din interaktive tavle

Kom i gang med at bruge de interaktive tavler i fremmedsprogsundervisningen.

(17030 · BureauLIST.dk) FS15-2012

HELDAGSKURSUS

På kurset får du:

- konkrete ideer til brug af interaktive tavler i din undervisning
- mulighed for at afprøve undervisningsmaterialer til den interaktive tavle
- spændende workshopper
- inspirerende foredrag
- USB-stick med opgaver klar til brug på din interaktive tavle.

LÆS PROGRAMMET PÅ ALINEA.DK

Medbring din egen pc eller tablet, og prøv programmerne.

Læs programmet og tilmeld dig her:

Scan QR-koden >>

Dato/sted:

København den 13. november kl. 8.30-15.00
(CFU, Titangade 11, 2200 Kbh. N)

Vejle den 23. november kl. 8.30-15.00
(Flemming Efterskole, Skolesvinget 1, 8762 Flemming)

Tilmelding og pris:

Du kan se hele programmet og tilmelde dig på alinea.dk
Tilmelding senest fire uger før.
Pris pr. person 450,00 DKK ex. moms.

PRAKTISK SPROG

Alinea
EGMONT
alinea.dk · tlf.: 3369 4666

folkeskolen.dk

SEKS NYE NETVÆRK FOR LÆRERE!

IDRÆT DANSK IT
MATEMATIK MUSIK
HÅNDVÆRK & DESIGN

FAGLIGT NETVÆRK

Musik

Til alle jer, der interesserer jer for musikfaget og musikkulturens indpas i undervisningen, åbner *Folkeskolen* nu et fagligt netværk.

Tilmeld dig det nye faglige netværk på folkeskolen.dk – så får du nyheder, artikler, debat, anmeldelser og blogs, og du kan

Blå bog:

- Navn: Lasse Aagaard Nielsen
- Alder: 45 år
- Uddannet som lærer med musik og dansk på linje fra Læreruddannelsen Zahle i 1994
- Bor i Humlebæk med sin kone og to døtre
- Ansat som musik- og dansklærer på Lundtofte Skole i Lyngby siden 1994.

»Skammerens datter« har premiere på Østre Gasværk den 30. august. Musikteaterstykket opføres til 11. november.

selv videndele og diskutere med andre musiklærere og musikfagligt interesserede.

Det faglige netværk Musik er et af en hel stribe nye netværk på folkeskolen.dk. Vi åbner også et danskundervisningsnetværk, idræt, matematik, håndværk & design og netværket It i undervisningen.

Lasse Aagaard brænder i den grad for musikfaget. Han mener, faget kan have »en positiv afsmitning på alle andre fag i skolen«.

Fagligt fyrtårn på Østre Gasværk

Komponisten bag musikteaterforestillingen »Skammerens datter« er bidt af både undervisning og store eventyr. Lærer Lasse Aagaard Nielsen kan nemlig slet ikke holde sig væk fra hverken musiklokalet eller teaterlivet.

TEKST **KASPER STOUGAARD ANDERSEN**

FOTO **BO TORNVIG**

Lasse Aagaard Nielsens øjne slår nærmest gnister. Den 45-årige musiklærer fra Humlebæk er ikke ved at kaste en grusom besværgelse, selvom det sikkert ville passe godt til den opsætning af Lene Kaaberbøls nyklassiker »Skammerens datter«, som er i gang med de sidste forberedelser på det imposante Østre Gasværk. Gnisterne kommer frem helt af sig selv uden hjælp fra troldmænd og drager, når snakken falder på musikfaget og ikke mindst hans, ifølge eget udsagn, omsiggribende hobby - at komponere til de skrå brædder.

Lasse Aagaard Nielsen har nemlig skrevet al musikken til stykket, og det er ikke første gang, musiklæreren begiver sig ud i et musicaleventyr af dimensioner. Han er således også manden bag noderne til stykker som »Blod og ære«, »Sidste chance« og »Von Scholten«. »Der er folk, der spørger, om jeg ikke bare skal være komponist. Det skal jeg ikke, for jeg er jo skolelærer«, fastslår den overbeviste musiklærer Lasse Aagaard Nielsen.

Eventyret om eventyret

Tilblivelsen af musikteaterstykket »Skammerens datter« kalder Lasse Aagaard for »et eventyr«. Fra han og de to barndomsvenner, dialogforfatter Sune Svanekier og tekstforfatter Thomas Høg, fik idéen for lidt over et år siden, gik der blot tre måneder, før Østre Gasværks direktør Pia Jette Hansen sagde god for at sætte de tre bagmænds stykke op i den gamle

Lasse Aagaard følger prøverne til »Skammerens datter« så tit som muligt. En solrig dag kom han hjem fra skole. Datteren stod klar med grillen, men han takkede nej. »Jeg blev nødt til at tage herind igen. Det er noget med, at nu har man lyst til at nyde det og være med i processen«.

gassilo på Østerbro i København. Alt sammen på baggrund af en enkelt sang og en synopsis, der vakte begejstring hos både teaterdirektøren og bogseriens forfatter Lene Kaaberbøl.

»Jeg er ikke specielt overtroisk, men nogle gange får man bare den der: 'Det var meningen, det her'«, siger musiklæreren.

Pludselig kommer gnisterne igen til syne i Lasses Aagaard Nielsens øjne. Det har nemlig været en særlig udfordring at sætte sig bag klaveret denne gang, forklarer han. En særlig nordisk udfordring.

»I stedet for at lave den med standardrockbesætning, har vi lavet det lidt fællesnordisk, så det er nogle svenske musikere, Westra Aros Pijpare, der spiller. De har specialiseret sig i at spille på gamle, håndbyggede barokinstrumenter, som har en helt speciel lyd. Man skal lige pludselig skrive til lut og krumhorn, og det passer jo helt perfekt til universet. Det kunne også være en vej til en ny måde at undervise på«, fortæller Lasse Aagaard begejstret og fortæller, hvordan han overvejer at bruge gamle nordiske sange og instrumenter i musiktimerne på Lundtofte Skole.

Det store sammenspil

Det er ikke kun de gamle, dyrebare instrumenter, der indgyder inspiration under begge Lasse Aagaards kasketter. Samarbejdet med teatrets professionelle udøvende er en anden faktor, fortæller han. Samtidig bidrager hans lærergerning til arbejdet med de mange forestillinger og koncerter, for selvom han efter eget udsagn har svært ved at låne en kop sukker hos naboen, giver lærerrollen ham en sikkerhed.

»I forhold til at kunne arbejde sammen med andre i team og foran en masse mennesker giver det at være lærer en hel masse«, forklarer han. Musiklæreren jonglerer gerne med flere rytmeæg på én gang. Det sker blandt andet under Lundtofte Skoles årlige interaktive julekalender, der blandt andet udmønter sig i skolens egne julesange og elevdemonstrationer, der skal redde nisserne og dermed julen. »Skammerens datter« holder han heller ikke inden for Østre Gasværks runde murstensvægge.

»Hele mellemtrinnet laver et fælles arbejde omkring 'Skammerens datter'. Det er en fantastisk måde at komme hele vejen rundt på, fra man første gang underviste i den og tænkte: 'Det kunne blive en fed teaterforestilling', til der rent faktisk er blevet en forestilling, man kan undervise i. Det bliver fedt«, siger Lasse Aagaard Nielsen.

Fyrtårn for et fag i havsnød

Musiklæreren og komponisten mener selv, at han er privilegeret i kraft af sin stilling på Lundtofte Skole, men han er ikke døv for musikfagets nuværende udfordringer. Han har heller ikke flere musiktimer per klasse end gennemsnittet. Livet som musiklærer er en balancegang.

»Jeg elsker at undervise i musik, men jeg kan også huske de første to år, hvor jeg nærmest havde alle skolens musiktimer. Der var det lige før, jeg ikke kunne lide musik bagefter. Hvis man har 25 musiktimer om ugen, er man lige til at feje op og smide ud bagefter«, siger Lasse Aagaard, der dog stadig selv har svært ved at fastsætte, præcis hvor mange timer han rent faktisk bruger på musikken hver uge.

Lasse Aagaard har også blik for den forhindring, der lader til at være musiklærernes største i dag. På trods af mange musiklæreres store engagement så lades de ofte i stikken. Lasse Aagaard mener, der er et svindende fokus på et musikfag, som ifølge ham kan bidrage med andet og mere end fællessang og blokfløjter.

»Jeg tror, at man ville få en positiv afsmitning på alle andre fag i skolen, hvis man havde flere musiktimer. Børn og unge mennesker glemmer at synge og spille, og det er svært at tage op igen, når man er blevet ældre. Hvis eleverne har musik gennem udskolingen, vil man nå over det punkt, hvor det er pinligt, og man ikke tør«.

ksa@dlf.org

TILMELD DIG ET FAGLIGT NETVÆRK!

KLIK IND PÅ FOLKESKOLEN.DK OG TILMELD DIG DET MUSIKFAGLIGE NETVÆRK.

Lige nu kan du finde 465 artikler, anmeldelser og indlæg om musik i skolen og deltage i debatten om dit fags fremtid.

folkeskolen.dk

Kun hver tredje skole udbyder musik som valgfag

Fysik/kemi · 7.-9. klasse

Naturlig forundring

- Mere levende og interaktiv undervisning
- Eksempler fra elevernes hverdag
- Integreret hjemmeside.

8. klasse er udkommet!
Naturens univers 8 indeholder fem spændende temaer: Dine sanser, Ind i kemien, Energi overalt, Kulstof og klima og Den digitale tidsalder. Hvert tema introducerer en dagligdagsscene, hvor hverdagen møder fysikkens og kemiens verden.

Nærværende fysik og kemi
Naturens univers gør naturens fysik og kemi nærværende ved at tage afsæt i elevernes hverdag.

Fokus på faglig læsning
Naturens univers er opbygget i en læsevenlig form, og der er en klar progression og sammenhæng i stoffet. Alle tekster er bearbejdet efter principper for faglig læsning.

Bog og it supplerer hinanden
Til systemet er der en elevbog og en hjemmeside med interaktive animationer, som understøtter elevbogens faglige pointer.

Du kan læse meget mere om Naturens univers, temaerne og kapitlerne samt bladre i bøgerne på alinea.dk

Naturens univers består af:
- Elevbog
- naturensunivers.dk
- Lærervejledning
- Kopimappe med arbejdsark
- 48 grundstof-spillekort (supplerende materiale).

Alinea
EGMONT

alinea.dk · tlf.: 3369 4666

(17041 · BureauIST.dk) FS15-2012

SÆSONENS STORE BIOGRAFOPLEVELSER TIL HALV PRIS

Trine Dyrholm og Pierce Brosnan

Bording PRO as

DEN SKALDEDE FRISØR ER PREMIEREKLAR TIL DEN NYE SÆSON

I år lægger vi ud med Susanne Biers nye film, der har Trine Dyrholm og Pierce Brosnan i hovedrollerne. Og vi følger op med ni andre håndplukkede filmperler i det stærkeste program nogensinde. I år kan du spare ekstra, hvis du vil dele oplevelserne med flere: Køb 5 medlemskaber samlet på www.biografklubdanmark.dk og få et ekstra medlemskab kvit og frit. Vi ses i biografen!

Find os på Facebook

WWW.BIOGRAFKLUBDANMARK.DK

Læs hele interviewet under Lærer til lærer på:
➔ folkeskolen.dk

»Vi var ude i naturen og brugte sten og muslingeskaller til at regne med«.

Alle børn kan lære

Sofus-metoden er blevet til i omvendt rækkefølge – først arbejdede Christina Mellerup med børnene – dernæst analyserede og registrerede hun, hvad hun havde gjort.

TEKST
CHRISTINA MELLERUP, LÆRER OG OPHAVSKVINDE TIL SOFUS-SYSTEMET, HAR FÅET JOURNALIST **MARIE-LOUISE HANSEN** TIL AT SKRIVE ARTIKLEN

»Vi – og med vi mener jeg lærere, pædagoger, forældre – alle voksne omkring barnet – skal have fat i de børn, der ikke kan tage imod læring af den ene eller anden grund. Og det er egentlig utroligt, hvor lidt der skal til, hvis man vælger den rette tilgang og den rette kommunikation med barnet«.

Ordene er Christina Mellerups. Hun er selv uddannet folkeskolelærer og ophavskvinde til Sofus-metoden – en metode inden for anerkendende pædagogik og systemisk teori, der tilbyder folkeskolelærere og pædagoger dialogiske greb og handlemuligheder i forhold til at nå ind til børn, der lider af indlæringsvanskeligheder, ADHD og lignende eller kommer fra en dysfunktionel familiebaggrund, som skaber problemer for barnet i forhold til skole og indlæring.

»Det handler først og fremmest om at møde barnet dér, hvor det er – at den voksne ser og hører barnet, at det føler sig anerkendt af den voksne«.

folkeskolen.dk
Under Lærer til lærer på folkeskolen.dk kan du fortælle om gode undervisningsforløb og dele viden, råd og billeder.

Praksis før teori

»Min metode er ikke en teori, der forsøges afprøvet i klasseværelserne – men derimod en teori, der er udviklet direkte i arbejdet med børnene og i samarbejde med deres lærere. Den er kommet til sådan lidt i omvendt rækkefølge«, tilføjer Christina om teorien bag Sofus-metoden.

»Jeg har altid haft en fornemmelse af at kunne læse et barn, når det sidder foran mig. Jeg kan mærke, hvad barnet har brug for, og responderer bare helt instinktivt på det. Det er dét, jeg mener med, at metoden er kommet til i omvendt rækkefølge«.

I stedet for at følge en særlig metode eller teori har Christina gjort det, hun fornemmede var rigtigt og har set et behov for.

»Det er først bagefter, at jeg løbende er begyndt at registrere, hvad jeg gør og i hvilke sammenhænge. Og at der faktisk er en rød tråd og en klar systematik i de ting, jeg gør, og den overordnede rækkefølge, som jeg gør tingene i«.

Det er også ved at dissekere metoden ned til dens enkeltdele og studere bevæggrundene for sine handlemåder og strategier, at Christina kan se, at hun lægger sig helt op ad den systemiske teori og den anerkendende tilgang.

Utraditionelt læringsmiljø

Sofus-metoden har næsten 20 år på bagen. »Idéen til Sofus-metoden fik jeg allerede i 1993. Efter 12. klasse på Rudolf Steiner Skolen kom jeg til at arbejde halvandet år med en 5.-klasse-elev, der led af en massiv indlæringsblokering. Han kunne end ikke alfabetet, var ordblind og havde, hvad hans mor kaldte højre/venstre-syndrom, hvilket vil sige, at han for eksempel ikke kunne kende forskel på bogstaverne p og q eller b og d. Hans baggrund gav ham heller ikke de bedste kort på hånden. Han kom fra et hjem præget af alkohol og hårde stoffer og blev dagligt ydmyget i skolen«.

»Udfordringen var at få ham til at tage imod læring – derfor måtte jeg have ham væk fra det traditionelle læringsmiljø«.

Christina skiftede klasselokalet ud med timer i naturen:

»Jeg arbejdede meget med begrebet skjult læring (hvordan man blandt andet formidler læring/viden gennem leg, redaktionen). Vi var ude i naturen og brugte sten og muslingeskaller til at regne med. Vi kiggede på skibe og biler – og fandt bogstaver og ord«.

Noter om ny dansk og udenlandsk viden og forskning om skole, fag og pædagogik.

● **JOHN VILLY OLSEN** / JVO@DLF.ORG / **JESPER NØRBY** / JNB@DLF.ORG

Lærere føler, inklusion truer deres autoritet

Flere elever skal inkluderes i den danske folkeskole, og et af midlerne er, at lærerne konstant reflekterer over deres egen praksis. Det stiller ekstremt store krav til lærerne, og samtidig sætter det relationen mellem skoleleder og lærer på spil.

Det viser ph.d.-afhandlingen »Promises of Reflexivity. Managing and Researching Inclusive Schools«, som Helene Ratner har forsvaret på Institut for Ledelse, Politik og Filosofi på Copenhagen Business School (CBS).

Helene Ratner fortæller ifølge videnskab.dk, at nogle lærere føler sig truet på deres autoritet og professionalitet. Det sker, fordi det ikke længere er en legitim mulighed for lærerne at ekskludere elever, som forstyrrer undervisningen.

»I stedet for at placere problemet i barnet forventes de hele tiden kritisk at stille spørgsmål ved deres egen praksis – og det kan være både svært og grænseoverskridende«, siger hun.

Afhandlingen er skrevet efter blandt andet 48 dages observationer på to skoler fra august 2009 til juni 2010, 12 interview med skoleledere og ni interview med lærere.

***Læs mere** i artiklen »Folkeskolens svære inklusion« på videnskab.dk, hvor der også er link til Helene Ratners afhandling.*

Tegneserie-didaktik

Hvis du er bidt af tegneserier og ønsker at inddrage dem i din undervisning, så kan du med fordel hive fat i »UP« nummer 2/2012.

Tidsskriftet »UP«, der udgives af Foreningen Unge Pædagoger, sætter i dette nummer fokus på tegneseriernes potentiale i forhold til læreprocesser og undervisning i folkeskolen og gymnasiet. Artiklerne er skrevet af danske og internationale tegneserieforskere, der analyserer, diskuterer og anvender tegneserier som medie i forhold til didaktisk logik.

***Læs mere** på u-p.dk, hvor du kan finde udgivelsen som pdf.*

Ny Nordisk Skole

Vil du være med til at forandre?

Ny Nordisk Skole handler om forandring. Om at gøre alle dygtigere. Om at inspirere pædagoger, lærere og ledere til at skabe dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser med høj faglighed, fællesskab og det bedste fra vores nordiske, pædagogiske traditioner.

Ny Nordisk Skole handler om alt det, vi ikke først og fremmest kan forandre med love, bekendtgørelser og flere penge. Det handler om medejerskab.

Børne- og undervisningsminister Christine Antorini inviterer til seks stormøder i september 2012 rundt om i Danmark sammen med formandskabet for Ny Nordisk Skole, Lars Goldschmidt, DI, og Dorte Lange, DLF.

Vær med til at forandre. Tilmeld dig på **nynordiskskole.dk**

Myter og historier i undervisningen

Indvandrerfriskoler fører ikke nødvendigvis til antidemokratisk radikalisering. Det kan du læse om i »Dansk pædagogisk Tidsskrift« nummer 2/2012, som også tager fat i blandt andet fædrelandets foretrukne myter.

Udgivelsen retter sin opmærksomhed mod, hvordan historie fortælles og bruges i skolen, på uddannelser, i forskning og i den politiske debat om pædagogik og uddannelse. Blandt andet tages der fat i, hvilke virkninger historiefortællingerne har i nutiden.

***Læs mere** på dpt.dk, hvor du kan læse abstracts af tidsskriftets artikler.*

spot

Ved **Kasper Stougaard Andersen** / ksa@dlf.org

Hvorfor fattigdom?

Nonprofitorganisationen Steps International vil nå ud til 800 millioner mennesker med budskabet »Why poverty?« (»Hvorfor fattigdom?«). Otte dokumentarfilm om blandt andet kendtes velgørenhed og om uddannelse som en vej ud af fattigdommen vil blive vist på Danmarks Radio, BBC og mange andre internationale tv-kanaler. Filmene kan bruges direkte i undervisningen, og lærere kan finde dem og et interaktivt undervisningsmateriale til 7.-9. klasse gennem DR Undervisning medio september.

***Find materialet** på www.dr.dk/skole til september.*

Kunstigt åndedræt til førstehjælpsundervisningen

Har du også svært ved at overholde kravet om førstehjælpsundervisning for skolens ældste elever? Så er hjælpen nær, for en gruppe medicinstuderende har dannet »Førstehjælp for Folkeskoler«, der tilbyder gratis førstehjælpsundervisning i øjenhøjde til 8.- og 9.-klasser. Et forløb består typisk af tre til fire timer med tre certificerede medicinstuderende, der har fokus på praktiske øvelser og førstehjælp i realistiske situationer. Skolen skal dække transport og en smule forplejning.

***Kontakt** lokalformand Renée Halkjær på fff-odense@imcc.dk, så bliver du sendt videre efter landsdel.*

Lug ud i overdrivelserne

»Men alle de andre drikker også!« Gruppepres og sociale overdrivelser er en del af hverdagen for skolens ældste elever og deres lærere. Initiativet Ung Dialog, der hører under Komiteen for Sundhedsoplysning, vil gøre det nemmere for landets lærere og forældre at snakke med eleverne om emner som sex, alkohol og rygning. Derfor tilbyder man nu alle skoler i Region Hovedstaden enten et besøg af guider eller et særligt forældremøde, der skal sikre en bedre dialog mellem elever, forældre og lærere.

***Kontakt** projektkoordinator Rune Schmidt på ung@sundkom.dk*

Konference om skolen i forandring

Mandag d. 1. oktober 2012 på Scandic Copenhagen

Kan vi lære noget af skolerne i Ontario?

Uddannelsesudvikling, helhedstænkning, forpligtende handling, inklusion og forandringspolitik er bare nogle af nøgleordene på konferencen om skolen i forandring. Hør bl.a. professor Ben Levin og dekan Michael Fullan fortælle om den revolution af uddannelsessystemet i Ontario, der har rykket den canadiske delstat fra en middelmådig placering i de internationale undersøgelser til en plads helt i top.

Læs mere og tilmeld dig på phmetropol.dk/capacitybuilding

METROPOL
Kompetencegivende efter- og videreuddannelse

UCC
Professionshøjskolen UCC

AALBORG UNIVERSITET

Gratis kurser på

Fandango

– til børnehaveklassen og 1. klasse

Fandango 1. klasse

Ved Trine May, Marianne Skovsted Pedersen og Kim Fupz Aakeson

Torsdag d. 27. september kl. 13.00-17.00

Fandango Mini – til børnehaveklassen

Ved Trine May, Marianne Skovsted Pedersen og Rasmus Bregnhøi

Onsdag d. 10. oktober kl. 13.00-17.00

Fandango – nu også til børnehaveklassen og 1. klasse
Bliv præsenteret for *Fandango* til enten børnehaveklassen eller 1. klasse, og hør om tankerne bag systemet. Begge kurser vil give eksempler på, hvordan systemet arbejder med fiktionskompetence og sprogforståelse, og på, hvordan moderne børnelitteratur, kunst, film og medier kan inddrages allerede i børnehaveklassen. Hør også om, hvordan eleverne hurtigt læser og staver ord på egen hånd, gennem konkrete eksempler fra *Fandango – Bogstavlydbog*.

På kurset om *Fandango Mini* vil der desuden være et bonusoplæg ved Rasmus Bregnhøi, børnebogsillustrator, der fortæller om at illustrere børnebøger.

På kurset om *Fandango 1. klasse* vil bonusoplægget være ved Kim Fupz Aakeson – børnebogsforfatter, manuskriptforfatter, illustrator og meget mere! Han fortæller om *Vitello* og om det at lave en seriebog.

Mellemtrinnets dansk

Styr på læsning – Øveklar – Fagportal – Webtræning

Ved Lise Vogt og Søren Aksel Sørensen

Tirsdag d. 23. oktober 13.30-16.30

Hør om det nye træningsmateriale til mellemtrinnets læsning og retskrivning. Materialet består af bøgerne *Øveklar* om læsning og retskrivning og websitet *webprøvertilmellemtrinnet.dk*, som indeholder læse- og retskrivningsprøver til 5.-6. klasse på tre niveauer. Bliv præsenteret for det nye materiale *Styr på læsning* til 6.-7. klasse, som giver eleverne overblik over, hvad de skal vide om læsning, og viser, hvordan deres viden overføres til praksis. Afslutningsvist gives smagsprøver på den nye fagportal til mellemtrinnet.

Digital tyskundervisning

Kortfilm – Webprøver – i-bøger – Fagportal

Ved Liselotte Michelsen, Anne Grete Egede Andersen og Louise Berg Nielsen

Torsdag d. 8. november kl. 13.30-16.00

Få inspiration til din tyskundervisning med kortilm og nye digitale undervisningsmaterialer. Bliv præsenteret for i-bogen til tysksystemet *Logo!*, for *Webprøver til tysk* og for den nye portal til tysk, *tysk.gyldendal.dk*. Tyskportalen giver mulighed for en fleksibel, varieret og multimodal undervisning, med et omfattende fagligt indhold samlet på ét sted.

Kurset afrundes med et oplæg om den nye serie, der sætter fokus på kortfilm til sprogundervisningen, *Panorama*, Gyldendal og DFI's nye bog+film materiale.

Gyldendal

Mød forfatterne og få inspiration til din undervisning

13999

Dansk i overbygningen

Ny litteraturundervisning og digital danskundervisning

Ved Torben Weinreich, Cathrine Engelhardt, Astrid Ravn Skovse og Ayoe Quist Henkel

Mandag d. 19. november kl. 13.00-16.30

Hør Torben Weinreich fortælle om, hvordan samspillet mellem ældre og nyere litteratur kan bruges i en litteraturpædagogisk sammenhæng inden for rammerne af en ny didaktik, og bliv præsenteret for serien *Kontekst og intertekst*, hvor moderne forfattere skriver ovenpå ældre tekster.

Oplev fagportalen til dansk og hør Cathrine Engelhardt fra Vallerødskolen give eksempler på, hvordan hun underviser ud fra den. Kurset giver også konkrete eksempler fra *Sammen om AT LÆSE LITTERATUR* i 7.-9. klasse, der lægger op til en litteraturundervisning, der engagerer og udvikler eleverne til kompetente litteraturlæsere.

Digital biologiundervisning

Fagportal – Webprøver – i-bøger

Ved Nikolaj Madsen og Trine Juhler Vinther

Tirsdag d. 4. december kl. 14.30-16.30

Få ideer til en ny slags undervisning med Gyldendals nye fagportal til biologi, præsenteret af Nikolaj Madsen, som har skrevet og afprøvet undervisningsforløb til portalen. Bliv også præsenteret for Gyldendals *Webprøver til biologi*, som målretter elevernes prøvetræning og gør det let for både elev og lærer at evaluere. Hør afslutningsvist om i-bøgerne til *BIOS*.

Religion i 7.-10. klasse

Digital undervisning og et gensyn med Kierkegaard

Ved John Rydahl og Peter Thielst

Onsdag d. 21. november kl. 13.30-16.30

Bliv præsenteret for en digital undervisning med fagportalen til kristendomskundskab og få ideer til, hvordan du tilrettelægger din undervisning fleksibelt.

I anledningen af Søren Kierkegaards 200-års jubilæum i maj 2013 vil mag.art. Peter Thielst, forfatter til *Livet forstås baglæns, men må leves forlæns,* runde kurset af med en indføring i og problematisering af en række af Kierkegaards centrale tanker.

Dansk på mellemtrinnet

Genreskrivning, genrelæsning og faglig læsning

Ved Susanne Arne-Hansen, Martin Holm og Mette Baden Henriksen og Trine May

Torsdag d. 6. december kl. 13.00-16.30

På kurset præsenteres serien *HAPS. Kender du teksttypen?* Serien tager udgangspunktet i den australske genrepædagogik, og fokus er at lære eleverne på mellemtrinnet at skrive forskellige teksttyper.

Martin Holm og Mette Baden Henriksen, lærere fra Skolen på la Cour Vej, fortæller om deres erfaringer med faglig læsning på mellemtrinnet. Undervejs vil de vise eksempler fra deres nye bog *Faglig læsning på mellemtrinnet*.

Kurset afrundes med en præsentation af den nye genreserie til mellemtrinnet *Læs genrer med CL* med idéer til, hvordan CL kan danne rammen om en engagerende, moderne læse- og litteraturundervisning.

Tilmeld dig direkte på kurser.gyldendal.dk

GYLDENDAL
- veje til viden

Fremragende bog om genrepædagogik oversat til dansk

Britt Johanssons og Anniqa Sandell Rings bog om genrepædagogik er blevet oversat til dansk og udkommet på Akademisk Forlag. Bogen er på 268 sider og koster 349 kroner.

Om den svenske udgave af bogen skrev *Folkeskolen*s anmelder blandt andet: »Sjældent ses en pædagogisk metodebog hængt så fint op på praksisbeskrivelser som denne indføring i genrepædagogik i teori og praksis«.

Læs hele anmeldelsen på *folkeskolen.dk/65513*

Iqbal Farooq til de læsesvage

Vores alle sammens Minister for Kirke og Ligestilling har i nogle år haft en nebengeschäft som børnebogsforfatter. Nu bliver de to første bøger i hans flere gange prisbelønnede serie om Nørrebrodrengen Iqbal Farooq og hans familie og naboer genudgivet i en letlæsningsudgave med lix-tal 22.

Om de oprindelige bøger skrev *Folkeskolen*s anmelder blandt andet: »Jeg sad og smålo hele vejen igennem bogen … Det er ren og skær underholdning, som man læser af lyst, og der er ingen 'løftede pegefingre' eller moraliseren. Forhåbentlig bliver Iqbal-bøgerne læst lige så meget som de Bertram-bøger af Bjarne Reuter, Iqbal-bøgerne minder om«.

Læs anmeldelserne på
www.folkeskolen.dk/48490
www.folkeskolen.dk/45024

folkeskolen.dk

Flere anmeldelser på nettet

Hver uge kan du finde nye anmeldelser på folkeskolen.dk
Læs for eksempel om et nyt gratis animationsprogram, som Dansk Filminstitut står bag, eller se anmeldelsen af et interaktivt materiale om trafiksikkerhed for de ældste elever. Du kan også læse anmeldelsen af Benni Bødkers letlæsningsserie »De 7 nøgler« eller af bogen »Hånd om helheden«, som handler om samarbejde mellem lærere, pædagoger og socialrådgivere.
Hvis du på vores hjemmeside finder en anmeldelse, der sætter tanker i gang eller er særligt brugbar i forhold til at afgøre, om din skole skal indkøbe et materiale, så anbefal den med et klik på musen. På den måde er det lettere for dine fagfæller også at blive opmærksomme på den. Du finder anmeldelserne på folkeskolen.dk/anmeldelser.

Få anmeldelser direkte i din mailboks

Du kan også få et dagligt eller ugentligt nyhedsbrev med anmeldelser af materialer til dit fagområde. Gå til folkeskolen.dk og opret dig som bruger. Så kan du samtidig tilmelde dig vores mailservice.

Anmeldelserne afspejler anmeldernes personlige og faglige mening og er ikke udtryk for redaktionens holdninger.

Morgensang med mening

- Anette Gammelgård, Charlotte Simmelkjær
- 253 sider
- 280 kroner
- Dansk Sang

Musik

Gamle og nye fællessange

ANMELDT AF: JØRGEN RØNSBO

Forfatterne skriver i denne bog i kort og præcis form om 100 af de mest kendte sange fra morgensangsrepertoiret, som det praktiseres i skoler over det ganske land. Her er således lidt om sangens tilblivelse, lidt om det tekstmæssige indhold, herunder forklaringer på svære/gamle/af sproget udgåede ord, lidt om forfatteren til sangen, lidt om komponisten og endelig ganske lidt om melodiens karakter. Målet er at gøre det nemt og overkommeligt for læreren, der står for morgensangen, at sige nogle få velkvalificerede ord om sangen og motivationen for at vælge netop den sang.

Hertil har forfatterne valgt et sprog og en ret direkte skrivemåde, der gør, at teksten stort set kan læses op for eleverne, om end undertegnede nok mener, at en smule forberedelse og efterfølgende fortælling vil gøre sig noget bedre.

Det, der først og fremmest udmærker denne bog i forhold til andre lignende bøger, er, at den beskriver en del af de nyere, populære sange, for eksempel »Min blå pyjamas«, »Forelsket«, »Fodboldstjernen«. Sange, der på mange skoler er meget benyttede. Til det mere traditionelle repertoire er der ikke så meget nyt, men alt i alt skal initiativet roses; dejligt at der nu findes en sådan bog til brug ved morgensang og selvfølgelig i musiktimerne.

At bogen så ikke er forsynet med en eneste kildeangivelse, kan undre en del, eksempelvis bør de fleste af oplysningerne om Carl Nielsen kunne føres tilbage til »Min fynske barndom« og »Levende musik«.

SEKS NYE NETVÆRK FOR LÆRERE!

Musiknetværk

Til alle jer, der interesserer jer for musikfaget og musikkulturens indpas i undervisningen, åbner *Folkeskolen* nu et fagligt netværk.

Tilmeld dig det nye faglige netværk på folkeskolen.dk – så får du nyheder, artikler, debat, anmeldelser og blogs, og du kan selv videndele og diskutere med andre musiklærere og musikfagligt interesserede.

Illustration: Pernille Mühlbach

Læsning og skrivning i alle fag

- 238 sider
- 250 kroner
- Dafolo / Danmarks Lærerforening
- Bogen er sendt gratis til alle landets skoler i uge 32/2012

Læsning

Læsning – også for faglærerne

ANMELDT AF: BENTE QVIST OKHOLM

»Læsning og skrivning i alle fag« er et led i Danmark Lærerforenings læseprojekt »Vi læser for livet«. Bogen bliver udsendt til alle landets folkeskoler.

Bogen er delt i to dele, hvor første del indeholder generelle og teoretiske artikler om faglig læsning og skrivning. Her præsenteres og diskuteres flere spændende læsetemaer. Blandt andet at læsning og skrivning ikke er statiske begreber. Et nyere begreb »literacy« dækker over, at læse- og skrivefærdigheder i høj grad har en dannelsesfunktion og er afgørende for den enkeltes muligheder for at indgå i forskellige fællesskaber.

Tekstaktiviteterne at berette, instruere, informere beskrivende, forklare og argumentere forklares grundigt med ideer til, hvordan man kan arbejde med dem.

I artiklen om tosprogede elevers særlige udfordringer er det især det faktum, at sproget varierer afhængigt af situationskonteksten, der kræver særlig opmærksomhed. Tosprogede elever har sværere ved at stille om fra hverdagssprog til skolesprog. Hvordan kan vi som undervisere tilbyde stilladsering?

I anden del af »Læsning og skrivning i alle fag« præsenterer forskellige faglærere deres fag og kobler teorier om faglig læsning og skrivning til aktiviteter i undervisningen. Læseren får inspiration til, hvordan den faglige læsning og skrivning kan integreres i faget.

Både den teoretiske og den mere praktiske del af bogen byder på relevante og inspirerende artikler. For både faglærere og læsevejledere er der ideer til fremtidige aktiviteter. I den praktiske del er det relevant at læse flere af faglærernes artikler og gøre dem til fællesstof for hele teamet. Læsevejlederne bør hjælpe bogen på vej ved at formidle den til alle team. »Læsning og skrivning i alle fag« er et kvalificeret bidrag til arbejdet med at løfte læse- og skriveundervisningen i alle fag.

NYT KATALOG

SKUESPIL & MUSICALS

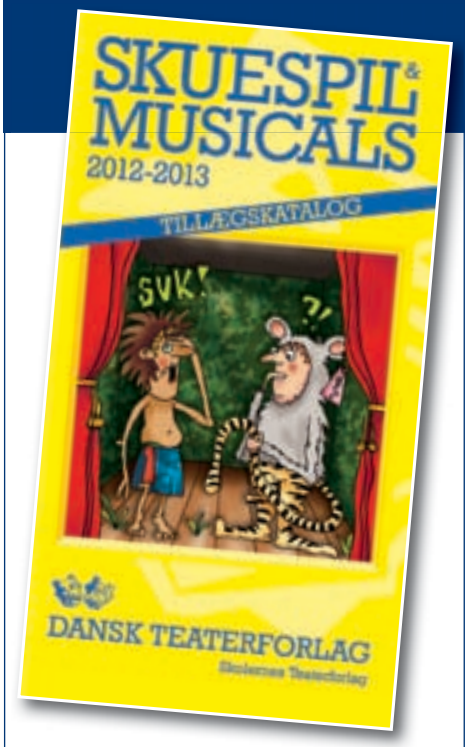

· Nyhedskataloget er på din skole

· Se bl.a. de nye skoleudgaver af:

Brødrene Løvehjerte, Pippi Ronja Røverdatter, Rasmus på farten og Emil fra Lønneberg

- eller hvad med

Junglebogen, Lille Virgil, Hvor mange Z'er er der i Pisa?

· Du kan downloade hele repertoiret på www.danteater.dk

· Eller bruge søgemaskinen på hjemmesiden - og bestille online

DANSK TEATERFORLAG

Tlf. 75 56 87 88

www.danteater.dk

publiceret

Tror du det? 9

- Annika Hvithamar, Mikael Rothstein, Morten Warmind
- 261,25 kroner
- 152 sider
- Alinea

Religion

Vi er også de andre

ANMELDT AF: BIRGITTE MARIA SMIDT

Kristendomskundskab er et timetrængt fag. Det mærker man dog ikke, når man læser de centrale kundskabsforskrifter, der stiller enorme boglige krav til eleverne – helt på linje med det, der opleves i de øvrige kulturfag, historie og samfundsfag. Kristendomskundskab er givet blot en ugentlig time i 9. klasse, og disse grumme levevilkår i en tid, der på alle måder stiller religionen til skue, fordrer et fagligt fokus, der næppe er set før i fagets historie. Heldigvis er skaberlysten stor i disse år på ikke mindst de store forlag.

Det nye undervisningssystem »Tror du det?« fra Alinea tager opgaven alvorligt og går til kødet og ånden via det religionsfænomenologiske princip om at anvende et metasyn i betragtningen af de religiøse universer. Hvithamar, Rothstein og Warmind lægger ud med at favne det centrale religionsfænomenologiske spørgsmål om det helliges natur og af myte- og ritekomplekserne i en række (set fra Vestens synsvinkel centrale) religioner. Forfatterne formår at overføre de religionsvidenskabelige tankesæt til udskolingselevernes intellektuelle og sproglige verden, og det lykkes hermed at skabe en metodemæssig platform for det videre arbejde med kulturkredsenes religiøsitet.

Herefter slås linjen an til et års studium i hovedreligionerne jødedommen, islam og kristendommen – og enkelte udstikkere – med fokus på deres indbyrdes sammenhænge og forskelligheder og i tematikker, der står disse monoteistiske trosretninger nær: Missionsbegrebet, spørgsmålet om muligheden eller umuligheden af en fortolkning af de religiøse tekster set i lyset af tidligere oplysningstider og vor tids globaliserede postmodernitet. Eleverne vil her få en klar og dog åben forståelse af den evige og komplekse dans mellem system og individ i tid og rum.

Kapitlerne er bygget traditionelt op omkring religionernes tros- og handlingsunivers, men formidlingen heraf sker ikke blot gennem ord, men også gennem understøttende og inspirerende illustrationer, der vægter både den religiøse kilde, fundamentet, oprindeligheden og det faktiske liv, der leves hermed. Det troende menneske af i dag er en uensartet størrelse, og de troendes samfunds skyggesider skildres utilsløret gennem diskussionsskabende fotos. Disse perspektiver giver eleverne mulighed for at undre sig over, føle sympati for eller tage afstand til det, der kan virke eksotisk, i det hele taget bevidstgøre sig, tage stilling til og sætte ord på, hvor de selv befinder sig i spændvidden mellem sekularitet og ortodoksi, og følgelig placere sig selv i en historisk, geografisk og samfundsmæssig udvikling og sammenhæng.

Systemet tilgodeser en række væsentlige pædagogiske principper, blandt andet kravene om faglig læsning gennem veludviklede forforståelses- og evalueringsafsnit og derimellem en lang række undervisningsdifferentierende opgaver og læsestrategier. Forskellige læringsstile og mange mulige faglige niveauer i en given klasse er således tilgodeset.

Samspillet mellem de store teorier og trosafsnit og sporadiske, men pulserende indblik og besøg i det religiøse hverdagsliv fungerer og underbygges fint. Lærervejledningen er her et must, for ud over de faktuelle informationer gives her den nødvendige platform for at arbejde aktivt med materialet. Denne anmelder har særligt været glad for variationerne i opgavetyper og af det grundige overblik, der ikke mindst takket være et fantastisk grafisk arbejde kendetegner både bog og lærervejledning.

GRATIS!

GoCook Smagekassen

100.000 HAR NU TILMELDT SIG

FDB sætter igen fokus på nye og sunde smagsoplevelser til eleverne i hjemkundskab på din skole.

Fra i år kalder vi det "GoCook Smagekassen" (tidligere kaldt" Mad eller Hvad?"). I år kan hjemkundskabslæreren hente smagekassen i enten uge 43, 44 eller uge 45.

Temaet for årets smagekasse er madpakker. Det handler om forskelligt brød, hvad vi putter på det og ikke mindst, hvad vi ellers kan lave til madpakken.

Ud over undervisningsmateriale følger et opskriftshæfte med, som eleverne kan bruge derhjemme.

Fra den 1. maj til 15. september er der åbent for tilmelding på skolekontakten.dk.

Undervisningsmateriale til 6 dobbeltlektioner

Duedal & Ko

Vær med i GoCook konkurrencen

Eleverne kan dele deres oplevelser med "GoCook Smagekassen" på gocook.dk.

De tre bedste besvarelser vinder en restaurantdag med en kok.

Hjemkundskabslæreren får en GRATIS* smagekasse med elevhæfter, opskrifter, lærervejledning og råvarer til 24 elever.

*Egenbetaling på omkring 100 kr. til supplerende råvarer må påberegnes

FDB Skolekontakten

Tilmelding sker på skolekontakten.dk

"GoCook Smagekassen" er et samarbejde mellem FDB og Hjemkundskabslærerforeningen

FDB

LYST TIL AT LÆSE OG SKRIVE – I ALLE FAG

NYHED

AKTIV læsning og skrivning i overbygningen – et nyt motiverende og kreativt undervisningsmateriale til faglig læsning og skrivning.

AKTIV læsning og skrivning i overbygningen udvikler elevernes aktive læseindstilling, deres brug af læseforståelsesstrategier og kendskab til teksttyper. Og det binder læse- og skriveundervisningen sammen på tværs af fagene.

Læring og aktivitet går hånd i hånd: læringen sker gennem forskellige former for aktiviteter såsom læsning, samtale, skrivning og bevægelse. Cooperative Learning er tænkt ind i undervisningen, og materialet kan suppleres med opgaver i DJEEO Education på www.djeeo.dk.

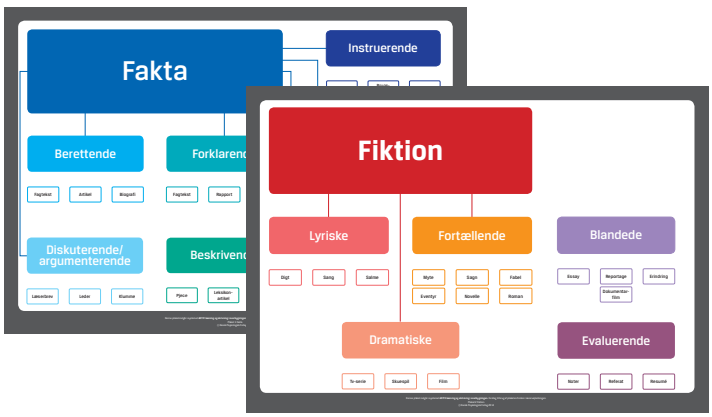

Af Birgitte Blomgren, Lene René Nielsen, Lisbeth Haahr Pedersen og Helle Vaabengaard

MATERIALET BESTÅR AF:

ÈN ELEVBOG til brug i 7.-10. klasse
80 sider, ill. i farver, 100 kr. ekskl. moms (vejl.)

AKTIVITETSMAPPE:

- Lærervejledning med teori og kopiforlæg.
- 2 plakater med oversigt over teksttyper.
- 6 plakater med læseteknikker, AKTIV-spørgsmål og 100-ordstest
- 131 kort til aktiviteter.

Pris: 1248 kr. ekskl. moms.

MATERIALET ER UDVIKLET TIL:

- Læsevejlederen, der skal sætte et forløb i gang i en klasse eller hjælpe lærerne i gang med direkte undervisning i læsning og skrivning.
- Lærerteamet, der ønsker en fælles reference for undervisning i faglig læsning.
- Dansklæreren, der ønsker fokus på kendskab til teksttyper.

LÆS MERE PÅ WWW.DPF.DK

BESTIL INDEN 15. NOVEMBER OG FÅ 20% RABAT

SAMT GRATIS OPGAVER TIL AKTIV HOS DJEEO*. BESTIL PÅ INFO@DPF.DK

* Forudsætter Djeeo Licens

PSYKOLOGI ORGANISATION PÆDAGOGIK
DANSK PSYKOLOGISK FORLAG

KNABROSTRÆDE 3, 1. SAL • 1210 KØBENHAVN K
TLF.: 4546 0050 • INFO@DPF.DK • WWW.DPF.DK

Kreativitet – et spørgsmål om dannelse

- Lars Geer Hammershøj
- 236 sider
- 275 kroner
- Hans Reitzels Forlag

Pædagogik

Nyt og relevant begreb om kreativitet

ANMELDT AF: HANS JØRGEN KRISTENSEN

»Kreativitet er som problematik i samtiden at ligne med et sort hul: Den tiltrækker sig stor opmærksomhed og tillægges større samfundsmæssig betydning, samtidig med at dens indre processer forbliver et mysterium«. Således indleder Lars Geer Hammershøj sin bog med dybtgående analyser og refleksioner om kreativitet. Der hersker ifølge forfatteren en massiv interesse for begrebet i samtiden samtidig med et basalt fravær af begrebslig bestemmelse og klarhed. I den situation ønsker han at gå ind i samtiden og udvikle et nyt og relevant begreb om kreativitet og kreativitetspædagogik. Det er bogens ærinde.

Forfatteren ønsker at forstå »motoren« i den kreative proces, som han bestemmer som en type sanselighed, der opererer »hinsides personligheden«. Det er ikke motivation, ikke følelser, ikke træk eller evner, der alle sammen er fænomener, der er bundet til personligheden. Det er derimod sanselige kræfter, der virker i »forholdet mellem selv og socialitet«, hvor han med forholdet mellem selv og socialitet forstår sig selv i overensstemmelse med nyhumanisternes dannelsesideal. Det drejer sig om både at udvikle sin særegenhed og at overskride sig selv og dermed at erobre ny indsigt og nye verdener. Hammershøj betragter dannelse og kreativitet som delvis samme proces. Både kreativitet og dannelse konstitueres af overskridelseskraft og afgørelseskraft. Derudover er kreativiteten kendetegnet ved indbildningskraft eller fantasi, som handler om at kunne forestille sig noget, som ikke eksisterer.

Hammershøj skriver: »Umiddelbart kan disse kræfter siges at spille sammen på den måde, at overskridelseskraften bevirker bruddet med den eksisterende tænkning, indbildningskraften forbinder i en ny syntese, og afgørelseskraften sikrer relevansen af bruddet og syntesen«.

De her refererede og citerede formuleringer skulle gerne give læseren et indtryk af både indhold og form i bogens første del, der har overskriften »Kreativitet som dannelsesproblematik«. Bogens anden del hedder »Kreativitetspædagogik som dannelse«. Bogen skal rumme en »teori for praksis«, i den forstand at den giver en systematisk forståelse, der skulle kunne danne grundlag for tænkning om en kreativitetspædagogisk praksis.

Undervejs i bogen får forfatteren blandt andet afgrænset kreativitet fra innovation, skitseret reformpædagogikkens udvikling fra Rosseau til nu og diskuteret leg og legs betydning. Bogen er i udpræget grad en studiebog, som det tager tid at arbejde sig ned i. Indholdet er velformidlet, men det er svært stof.

GRATIS ADGANG!
GRATIS P
Ud i Fremtiden
– UDDANNELSESMESSE FOR UNGE MED SÆRLIGE BEHOV

Besøg Danmarks største uddannelsesmesse for unge med særlige behov

Unge og deres forældre, lærere, vejledere, sagsbehandlere m.v. inviteres til at besøge messen – og møde institutioner, foreninger og virksomheder.

Åbningstider: Onsdag kl. 09 – 14 og 16 – 20
Torsdag kl. 09 – 15

Se mere information og hvem du kan møde på:
www.udifremtiden.dk

KOLDING
5. & 6. september
Bramdrupdam Hallerne
Bramdrupskovvej 110
6000 Kolding

SILKEBORG
12. & 13. september
ARENA MIDT Kjellerup
Hasselvej 15
8620 Kjellerup

ROSKILDE
19. & 20. september
Roskilde Kongres- & Idrætscenter
Møllehusvej 15
4000 Roskilde

publiceret

A Piece of Cake 8

- Joan Joesen, Marianne Rosendal
- 170 kroner
- 168 sider
- Alinea

Engelsk

A Piece of Cake 8

ANMELDT AF: JANE BJERREGAARD HJORTH

»A Piece of Cake 8«-systemet består af grundbog, lærervejledning og learner's guide samt tilknyttet webadgang, når man har købt materialet. Grundbogen indeholder syv kapitler, der hver især er meget interessante. Eleverne kan få indblik i temaerne mad, rummet, succes, Georgia, miljø, musik og globale forbindelser. Hvert kapitel præsenteres i et lækkert layout med mange gode illustrationer og fotografier, endvidere er alle mulige genrer repræsenteret i bogen.

Madtemaet kommer ind på flere aspekter, blandt andet spiseforstyrrelser, hvilket er meget relevant for teenagere. I kapitlet »Nothing succeeds like success« kan eleverne møde forskellige mennesker, der har haft succes i deres karriere, for eksempel Robert Pattinson fra »Twilight«-filmatiseringerne. Der bliver dog også lagt vægt på medaljens bagside, vi hører om Marilyn Monroe, som betalte en meget høj pris for sin succes. Det kan måske give stof til eftertanke for mange unge, der tørster efter at blive berømte og komme på tv. Musik er et eviggyldigt tema for unge såvel som ældre, og i dette kapitel har man valgt at give et indblik i forskellige genrer som rap, jazz og pop.

Learner's guide er et must for elev og lærer, da man i denne bog finder masser af relevante opgaver til hvert kapitel samt tools, grammatik og elevers/lærers mål for hvert kapitel. Lærervejledningen er også uundværlig med sine metodiske forklaringer til hvert tema og en meget fin rettenøgle, der kan bruges, når elevernes skriftlige indlæg skal rettes.

Sidst, men ikke mindst, skal nævnes, at der følger webadgang med. På http://apieceofcake.dk/ kan man finde et væld af spændende materialer som lyttetekster, grammatikark og ekstra læsetekster. Elever og lærer kan drage stor nytte af webadgangen, da der på dette sted findes masser af viden og ekstra inspiration til arbejdet med teksterne.

RUNE OG ZAMBIAS HELTE

Ekspeditionsgebyr påregnes

UNICEF Danmarks nye undervisningsmateriale, RUNE OG ZAMBIAS HELTE, handler om nogle af de sejeste børn, jeg har mødt. På en rejse til Zambia med UNICEF har jeg besøgt fem klima-ambassadører, som danske børn kan lære meget af. Blandt andre Luyando, som planter træer, har en klimaklub på sin skole og rejser rundt i verden og holder taler om klimaforandringer, og Brighton, der med sin stemme alene kan få folk til at bekymre sig om naturen og miljøet i Zambia. Læs hvordan klimaforandringer påvirker børn i Zambia.

Hilsen Rune Klan

Materialet, der er gratis, henvender sig til dansk og natur/teknik på mellemtrinnet og består af et elevhæfte og en dvd med fem film om Rune og børn i Zambia. Lærervejledningen kan downloades på www.unicef.dk
Udgivet af UNICEF Danmark i 2012
Rune og Zambias helte kan bestilles på www.unicef.dk og unicefdk@unicef.dk

unicef

Tjen op til 4.500 kr. til klassekassen

Støt grønlandske børn - deltag i skolekonkurrencen 2012

Sælg flotte julekort og/eller "til-fra" gavemærker.

Yderligere information og tilmelding se **www.skolekon.dk**

I kan også tilmelde jer på skolekon@gmail.com eller på tlf.nr. 22 40 88 06

Foreningen Grønlandske Børn

Kør selv-tilbud fra *Folkeskolen* og Happydays

Forkælede dage ved havet

4 dages ferie på 4-stjernet hotel ved den tyske østersøkyst

Club Hotel Timmendorfer Strand ★★★★
Dagens oplevelser begynder med champagnebrunchen, og siden kan man vælge frit fra hotellets store underholdnings- og motionsprogram med f.eks. vandaerobic, bowling, aftenshows og meget mere. Er der småfolk med, bliver de belønnet med en is og ubegrænset adgang til alle børneklubbens mange lege, temadage og udflugter.

Ankomst: Valgfri i perioden 23.9.-17.12.2012.

OBS: Kurafgift på ca. EUR 1,50 pr. pers. pr. døgn.

Opholdet inkluderer:
- 3 overnatninger
- 3 x champagnebrunch
- 3 x 3-retters middag/buffet
- Stort aktivitetsprogram
- 50 % rabat på greenfee

Til børn: Is ved ankomst, livretter til middag og børneklub!

Læserpris pr. person:
1.349,- i dobbeltværelse
(normalpris 1.499,-).

1 BARN 0-6 ÅR GRATIS

2 BØRN 7-13 ÅR ½ PRIS

Info og bestilling: Ring til Happydays på tlf. 70 20 34 48 eller tjek folkeskolen.dk
åbent hverdage kl. 8-17 samt weekend kl.10-15
Børnerabat ved to betalende voksne. Afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Ekspeditionsgebyr kr. 79,-.

Husk at oplyse rejsekoden "**FOLKESKOLEN**" for at få opholdet til læserprisen.

Tilmeld dig Alinea Akademis konferencer i efteråret

26. SEPTEMBER 2012
I FREDERICIA

Positiv psykologi og læring

Hvad sker der, når positiv psykologi rykker ind i klasse-værelset?

24. OKTOBER 2012
I ODENSE

Hvordan kan du bruge digitale medier i undervisningen?

Få konkrete idéer og inspiration!

12. NOVEMBER 2012
MUNKEBJERG HOTEL

Hvordan gør vi fremtidens udskoling ungeparat?

KICK-OFF SEMINAR
FREMTIDENS UDSKOLING

Læs mere og tilmeld dig på alineaakademi.dk

Alinea Akademi

EGMONT

Vognmagergade 11
DK-1148 København K
Tlf: 36 91 70 80
info@alineaakademi.dk

JOB & KARRIERE

Prioriter dig ud af stress

Planlæg og prioriter, hvis du vil undgå at blive alt for stresset i løbet af skoleåret.

Der kan være mange årsager til, at nye lærere får et praksischok, og at erfarne går ned med stress. Men i begge tilfælde kan det virke forebyggende at give sig tid til at planlægge og prioritere mellem de mange opgaver, som underviserjobbet byder på.

»Det er min egen erfaring, og det er også det, jeg fortæller, når jeg holder kurser i planlægning«, siger Mariann Bach Nielsen.

Hun er uddannet lærer og har arbejdet som lærer. I dag har hun firmaet 2vejs kommunikation, der blandt andet arrangerer kurser i personlig planlægning.

»Hvis ikke man giver sig tid til at planlægge og prioritere, ender det nemt med, at energien bliver brugt på de forkerte ting, og at hovedet fyldes med tanker om, hvad der mangler at blive gjort. Det er tegn på begyndende stress«, siger den tidligere lærer.

Prioriter opgaverne

Du kan få styr på opgaverne ved at prioritere dem i fire grupper:

A-opgaver er vigtige og haster. Det gælder om ikke at blive forstyrret af andre ting og få løst opgaverne på det rigtige tidspunkt, hvilket kan være her og nu. Det er selvfølgelig undervisningen, men det kan også være forberedelse af næste dags lektioner, et teammøde eller en forældresamtale senere på dagen.

B-opgaver er vigtige, men haster ikke. Det er mere langsigtede opgaver, der ikke har en stram deadline. Det kan være at planlægge et undervisningsforløb eller lægge en strategi for lærer-elev-samarbejdet i en klasse. Det er den type opgaver, det kniber for mange at få sat tilstrækkelig tid af til.

C-opgaver er mindre vigtige opgaver, der ikke haster, altså rene rutineopgaver, som nærmest er en oase mellem de andre, og som kan løses, når der er tid. Det kan være opdatering af en klasseliste eller at læse mindre vigtige arbejdsmails.

D-opgaver er ikke vigtige opgaver, der sluger tid. Det kan være at tjekke Facebook, sende en sms-joke til kollegerne eller måske et dårligt forberedt møde, hvor tiden reelt bliver spildt.

»Sørg for at få det rette miks, så det hele ikke drukner i hasteopgaver. Og læg en plan, hvor der er passende med tid til de enkelte opgaver i løbet af arbejdsdagen. Der skal også prioriteres, og mange af D-opgaverne skal måske helt droppes«, siger Mariann Bach Nielsen.

Læs mere på lærerjob.dk, hvor du også kan downloade skemaet PrioPlade til opgavestyring.

Jan Kaare, jobogkarriere@dlf.org

Lederstillinger

HVIDOVRE KOMMUNE

Langhøjskolen i Hvidovre Kommune søger skoleleder

Er du målrettet og en god kommunikator? Kan du gå foran i at skabe en fælles kultur med inddragelse og høje ambitioner? Er du visionær? Har du gennemslagskraft i din demokratiske og uddelegerende ledelsesstil? Har du situationsfornemmelse og formår du at vække motivation?

Så er du måske vores nye skoleleder.

Langhøjskolen er en skole i Hvidovre Kommune, der er kendetegnet ved stærk faglighed, høj trivsel, gode traditioner, ressourcer og rummelighed.

Se opslag på job.hvidovre.dk

stevns kommune

Børn og Unge

Skoleleder til Hotherskolen

Skoleleder med gennemslagskraft
Stillingen genopslås for at tiltrække flere kvalificerede kandidater.

Vi lægger vægt på at du kan sikre, at skolen er en attraktiv arbejdsplads for både børn og voksne og at du kan kommunikere klart såvel internt som eksternt. Du kan begå dig og frygten for at fejle må aldrig stå i vejen for at handle. Du stoler på dine medarbejdere og kan uddelegere ansvar og kompetence.

Dine primære opgaver som skoleleder på Hotherskolen vil være at udvikle **skolens organisation og kultur,** således at den til hver en tid understøtter **børnenes læring** bedst muligt.

Du er visionær og veluddannet, med ledelseserfaringer fra uddannelsesområdet og gerne med særlige kompetencer inden for et område, det kunne for eksempel være digitalisering, den internationale dimension eller noget helt tredje. Vi forventer at du er handlekraftig og at du kan skabe og udvikle en velkørende organisation, herunder ledelsesteamet.

Stevns Kommune vil ruste og motivere flere til at **gennemføre en ungdomsuddannelse.** På dette felt har Hotherskolen stået godt og den position skal udbygges og styrkes. Det skal primært ske ved styrkelse af det faglige niveau på flere punkter.

Du skal lede en skole, som er klar til igen at udmærke sig. Hotherskolen har i flere år vist, at man kan nå et højt fagligt niveau hos børnene. De allerseneste år har været præget af organisatoriske ændringer og budgettilpasninger, men vi har også haft flere succeser. Vi har en høj international profil, dygtige medarbejdere og engagerede forældre.

Stevns Kommune har **ambitiøse mål for inklusionen,** færre elever skal udelukkes fra almenområdet. Vi er ved at udvikle en strategi for opnåelsen af de mål. Du skal være med til at føre den ud i livet.

Stevns Kommune har **styr på økonomien.** Det har vi blandt andet fordi vi har truffet svære valg. Det har betydet, at vi i dag har et skolevæsen, hvor ressourcerne p.t. er knappe, men hvor vi til gengæld søger at udnytte det faktum at vi er små og relativt let kan arbejde sammen på tværs af ikke alene de tre folkeskoler, men også ungdomsskole og forvaltning.

Hotherskolen har knap 700 elever, SFO, specialklasserække og kommunens 10. klassecenter. Hotherskolen er generelt en veldisponeret skole og vi står foran **større moderniseringer** og ombygninger af faglokaler, lærerværelse og administration i 2013.

Hotherskolen har potentiale også i forhold til at spille en større rolle i lokalsamfundet. Samarbejdet med de lokale foreninger og organisationer skal søges udvidet i såvel dybden som i bredden.

Vi tilbyder attraktive vilkår med ansættelse på kontrakt eller åremål.

Hotherskolens hovedafdeling ligger i Hårlev. Fra august er der tog hver 15 minut til/fra Køge S-tog Station.

Spørgsmål kan rettes til viceskoleleder Rene Tuekær, 51 16 81 82 eller til skole- og institutionschef Anton Svendsen, 30 16 90 90. Forudgående besøg på skolen er ikke en forudsætning for at komme i betragtning til stillingen.

Ansøgningen sendes til hr-ansoeg@stevns.dk mærket "skoleleder" **senest den 12. september kl. 9**

Ansættelsessamtaler afholdes i uge 38 og 39. For kandidater der går videre til anden runde kan det komme på tale at anvende test. Vi forventer at den nye skoleleder tiltræder 1. november 2012 eller snarest derefter.

Der pågår en skolestrukturproces i kommunen. Det kan berøre Hotherskolens afdeling i Hellested, men det vides ikke på nuværende tidspunkt.

Albertslund Kommune

Pædagogisk administrativ konsulent

Skoleafdelingen i Børne- og Ungeforvaltningen søger en erfaren og dynamisk pædagogisk administrativ konsulent til skole- og fritidsområdet.

Konsulenten indgår i tæt samarbejde med andre konsulenter i afdelingen og øvrige medarbejdere på forvaltningen om den fortsatte udvikling af området i forhold til udviklingsstrategien "Skole for alle". Hovedtemaerne i strategien, som er politisk vedtaget i foråret 2012, er at udvikle og styrke fagligheden og fællesskabet.

Der vil blive lagt stor vægt på de faglige og kommunikative kompetencer, evnen til at se muligheder, tænke i helheder, og interessen for at arbejde tværfagligt.

Se mere på
www.albertslund.dk/job, hvor du finder hele stillingsopslaget og en funktionsbeskrivelse.

Ansøgningsfrist torsdag den 13. september 2012, kl. 9:00

ALBERTSLUND KOMMUNE - for det gode børneliv - for et rigt kulturliv - for et bedre miljø

PÆDAGOGISK KONSULENT TIL

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER – IT OG MEDIER

CFU Sjælland søger 1 konsulent. Stillingen er en kombinationsstilling, hvor du har ansættelse på din skole og på CFU.

På CFU Sjælland arbejder vi ud fra mottoet: "Du arbejder med børn, vi arbejder for dig".

Hvis du har lyst til at arbejde for lærerne, har du muligheden nu. Du vil indgå i et dynamisk samarbejde med de andre konsulenter og øvrige medarbejdere.

Din faglige baggrund er folkeskolelærer eller tilsvarende gerne med en pædagogisk diplomuddannelse eller anden videreuddannelse. Der vil være mulighed for videreuddannelse, hvis du ikke allerede har haft muligheden.

1 halvtidsstilling med ansættelse 1. november 2012
Vi søger en pædagogisk didaktisk IT-konsulent, der kan være med til at styrke IT i fagene i grundskolen. Du skal være innovativ, have blikket fremadrettet og turde satse på nye tiltag. Arbejdsopgaverne vil blandt andet være:

- IT- og medieprojekter på skolerne
- Vurdering og anvendelse af digitale læremidler
- Didaktisk brug af interaktive tavler og tablets
- Anvendelse af web 2.0 og computerspil i en læringsmæssig sammenhæng
- Udarbejdelse og afvikling af kurser

Løn og ansættelse
Efter gældende overenskomst, som betyder, at du vil få din normale løn plus et tillæg for at være kombinationsansat.

Ansættelsesstedet er fra 1. november 2012 på CFU Sjælland, som ligger i Vordingborg. Desuden er man tilknyttet udlånssamlingen i Sorø og minicentre i Slagelse og Roskilde.

Vil du vide mere?
Har du spørgsmål til stillingens indhold og muligheder, er du velkommen til at kontakte driftsleder Elsebeth Sørensen, tlf. 7248 1957 eller driftsleder Lisbeth Kjær, tlf. 7248 1451.

Ansøgningsfrist
Ansøgning bilagt relevant dokumentation bedes fremsendt senest mandag 24. september kl. 12 til job@ucsj.dk og mærket med job nr. 43-2012 i emnefeltet.

University College SJÆLLAND

Syddjurs KOMMUNE

Læse-sprogkonsulent ved PPR i Syddjurs kommune

En stilling, 37 timer ugentligt, som læse-sprogkonsulent er ledig til besættelse den 1.10.12. Fokus vil være skolebørn med svære læsevanskeligheder, samt en styrket indsats vedr. sprog, kommunikation og læsning for skolebegyndere med særlige behov.

Ansøgningsfristen er den 14.9.12 klokken 12.00.

Se hele stillingsopslaget på Syddjurs kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune, PPR, Tingvej 17, 8543 Hornslet

Folkeskolen nummer 16 udkommer torsdag den 13. september

lærerjob.dk

jobannoncer
FRA LÆRERJOB.DK

Gå ind på lærerjob.dk og indtast net-nummeret. Så kommer du direkte til annoncen. De farvede blokke henviser til fire kategorier:

Lederstillinger | Specialstillinger
Lærerstillinger | Stillinger ved andre institutioner

Net-nr. 9466

Gribskolen, Gribskov Kommune

Afdelingsleder til Gribskolen

- Ansøgningsfristen er den 14/09/12

Net-nr. 9454

Himmelev Skole, Roskilde Kommune

Viceskoleleder med souscheffunktion

- Ansøgningsfristen er den 30/08/12

Net-nr. 9441

Varde Kommune

Skolechef til Varde Kommune

- Ansøgningsfristen er den 31/08/12

Net-nr. 9459

PPR Gladsaxe, Gladsaxe Kommune

Talehørelærer i Gladsaxe Kommune

- Ansøgningsfristen er den 07/09/12

Net-nr. 9443

Byvangskolen, Frederikssund Kommune

Indskolingslærer til dansk og musik

- Ansøgningsfristen er den 05/09/12

Net-nr. 9463

Dagmarskolen, Ringsted Kommune

Dagmarskolen søger to lærere

- Ansøgningsfristen er den 31/08/12

Net-nr. 9458

N. Zahles Seminarieskole, Københavns Kommune

Barselsvikar pr. 1. november 2012

- Ansøgningsfristen er den 06/09/12

Net-nr. 9457

Clio Online, Københavns Kommune

Pædagogisk redaktør

- Ansøgningsfristen er den 09/09/12

Net-nr. 9461

Specialskolen Tejbjerg, Kalundborg Kommune

Lærer søges snarest muligt

- Ansøgningsfristen er den 02/09/12

Net-nr. 9464

Ilulissat, Børne- og Kulturforvaltningen, Grønland

Fagchef for undervisning

- Ansøgningsfristen er den 14/09/12

Net-nr. 9465

Donekrogens interne skole, Københavns Kommune

Lærer/overlærer – genopslag

- Ansøgningsfristen er den 14/09/12

bazar
IKKE-KOMMERCIELLE ANNONCER
FRA DLF-MEDLEMMER

Klik din annonce ind, når det passer dig – folkeskolen.dk er åben hele døgnet. Priser fra 410 kroner inklusive moms – betal med kort. Se priser på folkeskolen.dk

Annoncer bragt her i bladet kan ses i deres fulde længde på folkeskolen.dk

Billig ejerlejlighed sælges
Lejlighed på 65 m2 sælges på Hamletsgade 4 , nr 171. Pris 1.050000 kr. Mail: bauneh@post.tele.dk

Telefon: 22899170

95kvm på Vesterbro i uge 42
smuk 3v,soveværelse, børneværelse,stor stue og køkken. Tæt på indre by og på stille gade.3800 per uge,2500 i dep.

Telefon: 20540564

Løkkegård/Feriehuzet/Rø/Bornholm.
Ideelt for lille familie eller hvis du ønsker fred til at skrive, male, spille. Gasolin gav koncert her i 1972.

Telefon: 3297 7303/2231 0590

Skøn sensommer i Klint
Stort, nyere, arkitektegnet sommerhus ved Klint. 2 - 3 familier. Tilbud 3 overnatninger, 2.500,- + forbrug.

Telefon: 29625612
www.skyttes.dk

Ferielejlighed Costa del Sol
1.sal i smuk lav bebyg.,fælles have m pool, 2 sovev.,badev.,stue/køkken, altan m havudsigt.

Telefon: 0045 40 50 16 42
Hjemmeside: http://losclaveles40.webbyen.dk

Weekends og ferier ved Dyrehaven i lejlighed
Jeg udlejer min dejlige 3 værelses lejlighed på 2. sal med udsigt til Dyrehaven. fre/lør/sø og alle ferier

Telefon: 30293363

Lejlighed i Kbh. søges
Hjælp! Min datter og hendes kæreste, begge studerende i København har ikke fået lejlighed til d. 1. september.

Telefon: 20152770

rubrikannoncer

Student&Business TOURS

SKOLEREJSER
- til konkurrencedygtige priser
Med bus, fly, skib eller tog i Europa
TLF. 7020 9160 | WWW.SBTOURS.DK

Skolerejser
med fagligt indhold
Se de mange rejsemål og priser på
kilroygroups.com
Tlf.: 7022 0535
hol@kilroygroups.com
KILROY group travel

SUPERPRIS BERLIN fra kr. 685,- pr. person 4 dg/3 nt.

Superpriser på skolerejser - med bus eller med fly

Amsterdam • bus • 6 dage/3 nætter	fra kr. 1.335	London • båd • 6 dage/3 nætter	fra kr. 1.425
Berlin • bus • 4 dage/3 nætter	fra kr. 685	Krakow • bus • 6 dage/3 nætter	fra kr. 1.460
Barcelona • fly • 6 dage/5 nætter	fra kr. 2.440	Paris • fly • 5 dage/4 nætter	fra kr. 2.195
Budapest • bus • 6 dage/3 nætter	fra kr. 1.490	Prag • bus • 6 dage/3 nætter	fra kr. 1.135
Dublin • fly • 5 dage/4 nætter	fra kr. 2.130	Prag • fly • 5 dage/4 nætter	fra kr. 1.655

DERFOR SKAL DU VÆLGE TEAM BENNS:
Største udbud af rejsemål • Bedste priser på markedet • Kompetente og erfarne rejseeksperter • Stort fagligt program • Tryghed & sikkerhed for at rejsen gennemføres • Vi gør arbejdet for dig

TEAM BENNS®
Dit personlige rejsebureau

Kontakt f.eks Tina
på tlf: 46 91 02 59
tibr@team-benns.com

Din rejse begynder på
Team-benns.com

folkeskolen.dk
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

IDRÆTSLEJRSKOLE
såvel som alm. lejrskole. To idrætshaller
samt en svømmehal m.m.
SE NY HJEMMESIDE

HAN HERRED FRITIDSCENTER
Brøndumvej 14-16, 9690 Fjerritslev
Telefon 98 21 11 90 · Fax 98 21 25 22
Email mail@hhfritid.dk
www.hhfritid.dk

Besøg Danfoss Universe på Als
Og bo på det sjoveste vandrerhjem
www.visit-sonderborg.dk

BUSREJSE - 6 dage/ 3 nætter fra kr. 1.398,-
ALFA-ekspres - 6 dage/ 3 nætter fra kr. ..1.448,-
FLYREJSE - 5 dage/4 nætter fra kr..... 1.998,-
Der er naturligvis mulighed for at tilkøbe ekstra nætter.

"Prag har altid været et yndet rejsemål for skolerejser. Du kan stadig leve billigt i Prag, og der er gode muligheder for store oplevelser i blandt andet KZ-lejren Theresienstadt, Kroneprusy-grotterne, Skoda-fabrikkerne og Karlsbroen. Prag er også oplagt for mindre grupper, som kan rejser med AlfA-ekspressen."
Christian Skadkjær, mere end 25 år med grupperejser

Ring GRATIS 8020 8870
info@alfatravel.dk - www.alfatravel.dk
AlfA Travel rejser efter mål

Minder for livet …

Smyril Line deler mange glade minder med grupper, som har været afsted på lejrskoler. Udover transporten med MS Norröna kan vi hjælpe med f.eks. overnatning på vandrehjem og hotel. Ombord på MS Norröna kan I overnatte i couchetter og der er masser af frirum til socialt samvær ombord på skibet. Kontakt os for at høre mere om mulighederne for at komme godt afsted på booking@smyril-line.dk; tlf. 96 55 85 00.

TEL 96 55 85 00 · BOOKING@SMYRIL-LINE.DK · WWW.SMYRILLINE.DK

SÆRTILBUD TIL DLF

Efterårstilbud i ugerne 41, 42 & 43

Smut afsted i efterårsferien og bo på dit yndlings Sinatur hotel. Nyd naturen, hinanden og slap af. Lån evt. vores cykler eller gå en lang tur i de smukke omgivelser. Vi forkæler jer med dejlig mad tilberedt fra bunden af de friskeste lokale råvarer- så vidt muligt bæredygtige og økologiske. - Og masser af lækre hjemmelavede specialiteter. Vi glæder os til at se jer...

Kan bookes på alle hoteller
999 kr.
for 2 personer!

DET FÅR I:
- ✔ Eftermiddagskaffe/te & hjemmebagt kage
- ✔ 2-retters middag
- ✔ 1 overnatning i dobbeltværelse inkl. stor lækker morgenbuffet
- ✔ Picnickurv/pose med 2 sandwich, vand, sødt og frugt, til at tage med ud i det blå
- ✔ Udlån af cykler samt hjelme
- ✔ Ekstra opredning på værelset (barn) kan tilkøbes for 200 kr.

sinatur.dk/dlf-efterår

En kæde af 6 hoteller de smukkeste steder i Danmark.
SINATUR® Det naturlige ophold

Hotel Skarridhus, v. Herning	Hotel Haraldskær, Vejle	Hotel Sixtus, Middelfart	Hotel Gl. Avernæs, v. Assens	Hotel Storebælt, Nyborg	Hotel Frederiksdal, Lyngby
			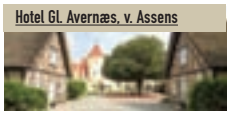		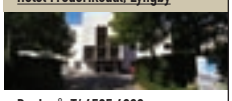
Book på: T/ 9719 6233	Book på: T/ 7649 6000	Book på: T/ 6441 1999	Book på: T/ 6373 7373	Book på: T/ 6531 4002	Book på: T/ 4585 4333

BERLINSPECIALISTEN

Danmarks førende i grupperejser til Berlin.
Kombinerer studietur og undervisning.

Tlf. 8646 1060 – berlin@email.dk
www.berlinspecialisten.dk

NORGE - SVERIGE

Skirejser for skolegrupper med priser fra kr. 1.635,00 inkl. liftkort.

Fyns skole- og grupperejser
www.fyns-skolerejser.dk · tlf. 4040 8564/6482 2470

Storbyer
I Europa
– direkte fra skolen

"BUS FOR JER SELV"
Pris v/48 deltagere

Amsterdam 5dg/3nt	fra kr. 1.275,-
Berlin 5dg/2nt	fra kr. 950,-
Bruxelles 6dg/3nt	fra kr. 1.505,-
Budapest 6dg/3nt	fra kr. 1.915,-
Krakow 6dg/3nt	fra kr. 1.585,-
Paris 6dg/3nt	fra kr. 1.715,-
Prag 6dg/3nt	fra kr. 1.170,-
Cesky Raj	fra kr. 1.530,-

Bestil kataloget på
www.eurotourist.dk
eller ring til os **Tlf. 98 12 70 22**
Mød os på
www.facebook.com/eurotourist9000

euro tourist
Vesterbro 89 · 9000 Aalborg

vmrejser

Berlin	fra kr. 746		
Cesky Raj	fra kr. 1.620	Krakow	fra kr. 1.271
Prag	fra kr. 1.221	Warszawa	fra kr. 1.312
London	fra kr. 1.708	Budapest	fra kr. 1.398

SKI I TJEKKIET – BESTIL NU!

Kontakt os: www.vm-rejser.dk 36 98 19 39 & 75 16 42 15

folkeskolen.dk
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12
1467 København K
Telefon 3369 6300
Telefax 3369 6333

dlf@dlf.org
www.dlf.org

FORMAND
Lærer **Anders Bondo Christensen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Lærer **Hans Ole Frostholm**

SEKRETARIATET
Sekretariatet har telefontid mandag-torsdag kl. 8.30-16.00 og fredag klokken 8.30-15.00. Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 8.30-16.30 og fredag kl. 8.30-15.30.

SERVICELINJEN, telefon 3369 6300
Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.

Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 8.30 til 16.00 og fredag fra klokken 8.30 til 15.00.

MEDLEMSHENVENDELSER
Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds. Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE
kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge. Reglerne er beskrevet på www.dlf.org

LÅN
Henvendelse om lån kan ske på telefon 3369 6300, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside www.dlf-laan.dk

Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på: www.dlf-laan.dk

Skolelederforeningen

Kompagnistræde 22, 1208 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Anders Balle • Næstformand Claus Hjortdal
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og Skoleleder-Nyt.

Lærerstuderendes Landskreds

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424,
ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Formand
Lærerstuderende Tobias Holst.
Studerende kan søge rådgivning i Lærerstuderendes Landskreds, LL.

WWW.LPPENSION.DK

LÆRERNES pension

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · Postboks 2225 · 1018 København K
Tlf: 7010 0018 · Fax: 3314 3955 · Email: via hjemmesiden · www.dlfa.dk

Formand
Lærer Gordon Ørskov Madsen
Træffes I sekretariatet efter aftale

Sekretariatschef
Lærer Frank A. Jørgensen

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
Postboks 2225
1018 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via hjemmesiden
www.dlfa.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentrene har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en mail via hjemmesiden

Regionscentre
Odense
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus – Risskov
Ravnsøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 10.00–15.30
Fre: 10.00–14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

FOR KORTE NYHEDER

Manifest: »Ny Nordisk Skolepolitik« skal revolutionere skolepolitikken indefra

Under overskriften »Vi har brug for livsduelige skolepolitikere« præsenteredes tirsdag et nyt manifest ved navn Ny Nordisk Skolepolitik. Talsmanden for initiativtagerne peger på flere hovedpunkter: »Der er behov for dygtigere og bedre uddannede politikere på skoleområdet. Samtidig er det væsentligt, at vi får brudt den sociale arv, hvor alle skolepolitikere er djøf'er. Og endelig bør der arbejdes på at skabe større tillid til landets skolepolitikere«.

Manifestet, der har hentet inspiration hos dygtige skolefolk i Canada, lægger også op til en diskussion af politikernes arbejdstid: »De skal være mere til stede, hvis vi skal højne kvaliteten i skolepolitikken. Politikerne bør være i samfundet, al den tid borgerne er der«.

Den digitale læring på landets folkeskoler **slukket og tændt igen**

En ny rapport fra KMD og Danske Skoleelever tegner et foruroligende billede af beskaffenheden af skolernes it-udstyr: Nedslidte computere, ikke-fungerende tavler og langsomme netforbindelser er hverdag for et stort antal elever og lærere.

»Men nu har vi prøvet at slukke den digitale læring og tænde igen«, fortæller en it-ansvarlig. Det er stadig for tidligt at konkludere, om operationen har nogen effekt. »Der går altid lige lidt tid, før den er oppe at køre igen, når den har været lukket ned«.

Uskolet er *Folkeskolens* bagside med opdigtet satire, som er inspireret af små og store begivenheder i tiden. Enhver lighed med tilværelsen, virkelige personer og nulevende hændelser er tilfældig og for det meste ikke med vilje. Ingen af de personer, som optræder i artiklerne, kunne finde på at gøre eller sige sådan i virkeligheden.

ALT FOR KORTE NYHEDER

Erklæring i nyhedsbrev til forældre om, at »Vi glæder os til at komme i gang med det nye skoleår«, gennemskuet som løgn.

Øv, overkorrekt kollega har sendt »hej alle«-feriepostkort til lærerværelset.

Doven lærer betragter elevers begejstrede modtagelse af forslag om rundbold i matematiktime som en win-win-situation.

Ny lov, der forbyder rygning på matriklen, afstedkommer forarget hvad-bliver-det-næste-snak blandt rygere.

Arbejdstid diskuteret længe efter fyraften.

SÅ KAN DE LÆRER DET / 20

Få et abonnement til et 12-tal

Vælg et abonnement med data:

Data
59 øre/min.
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
5 GB data
99,-
Min.pris: 105,50 kr./md.

3 timer +data
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
2 GB data
99,-
Min.pris: 105,50 kr./md.

Mest populære
6 timer +data
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
10 GB* data
149,-
Min.pris: 155,50 kr./md.

12 timer +data
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
10 GB data
199,-
Min.pris: 205,50 kr./md.

18 timer +data
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
10 GB data
249,-
Min.pris: 255,50 kr./md.

50 timer +data
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
10 GB data
349,-
Min.pris: 355,50 kr./md.

Vælg et abonnement uden data:

Basic
59 øre/min.
Fri tale til Call me- kunder
29,-
Min.pris: 35,50 kr./md.

6 timer
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
119,-
Min.pris: 125,50 kr./md.

12 timer
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
149,-
Min.pris: 155,50 kr./md.

18 timer
Fri SMS/MMS
Fri tale til Call me- kunder
199,-
Min.pris: 205,50 kr./md.

Få 5% bonus
på din mobilregning hos Call me
FORBRUGSFORENINGEN

Tal ordentligt
Det koster ikke noget
Call me™

Bestil på callme.dk eller ring 4366 9266

*10 GB data for POW! 6 Timer + data, gælder til 10/10-2012, herefter får du 6 GB. Den inkluderede tale gælder til opkald i DK og naturligvis ikke til indholdstjenester. Callme2callme er med i prisen, så du får fri tale til alle Call me mobil-numre i DK – dog maks.1 time pr. opkald :-)

59 øre	6,50/39 kr.	0 kr.	0 øre	30
Minutpris (udover inkluderet)	Regningsadm. pr. md. med/uden Betalingsservice	Oprettelse	Opkaldsafgift	Dages opsigelse

Al henvendelse til:
folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE
Postboks 2139
1015 København K

Matematik/Naturfag · 4.-9. kl.

ElevLab

Bestil GRATIS
prøveabonnement
i en hel måned på
info@alinea.dk

Kæmpe digital resursebank

Med **Elevlab.dk** bliver det sjovere og mere motiverende at undervise i naturfag og matematik.

Der er ca. 350 færdige emneforløb og uendeligt mange forløb, når du selv bestemmer indholdet. Der kan plukkes fra ElevLabs enorme resursebank eller fra andre eksterne kilder efter eget valg. Materialet er organiseret i faglige emneforløb og sat i relation til Fælles Mål.

Intuitive brugerflader
Med intuitive brugerflader er ElevLab nem at gå til for lærere og elever. ElevLab kan bruges både på IWB og computere, på skolen og hjemme.

Se mere på elevlab.dk

Kom til
GRATIS KURSUS
4. oktober 2012
Læs mere på
alinea.dk

Alinea
EGMONT
alinea.dk · tlf.: 3369 4666

(17038 · BureauLIST.dk) FS15-2012